

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2021,

kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o spotřebních daních

Čl. I

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění zákona č. 479/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 313/2004 Sb., zákona č. 558/2004 Sb., zákona č. 693/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 379/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 310/2006 Sb., zákona č. 575/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 37/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 245/2008 Sb., zákona č. 309/2008 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 292/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 59/2010 Sb., zákona č. 95/2011 Sb., zákona č. 221/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 308/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 201/2014 Sb., zákona č. 331/2014 Sb., zákona č. 157/2015 Sb., zákona č. 315/2015 Sb., zákona č. 382/2015 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 453/2016 Sb., zákona č. 65/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 4/2019 Sb., zákona č. 80/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., zákona č. 229/2020 Sb., zákona č. 299/2020 Sb., zákona č. 343/2020 Sb., zákona č. 584/2020 Sb. a zákona č. 609/2020 Sb., se mění takto:

1. Na konci poznámky pod čarou č. 1 se na samostatný řádek doplňuje věta „Směrnice Rady (EU) 2020/1151 ze dne 29. července 2020, kterou se mění směrnice 92/83/EHS o harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů.“.

CELEX: 32020L1151

2. Na konci poznámky pod čarou č. 1 se na samostatný řádek doplňuje věta „Směrnice Rady (EU) 2019/2235 ze dne 16. prosince 2019, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a směrnice 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní, pokud jde o obranné úsilí v rámci Unie.“.

CELEX: 32019L2235

3. V § 3a odst. 1 písm. a) se číslo „2002“ nahrazuje číslem „2019“.

CELEX: 32020L1151

4. V § 11 odst. 1 písmeno c) včetně poznámky pod čarou č. 17a zní:

„c) dopravené z území jiného členského státu na daňové území České republiky pro ozbrojené síly jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky, pro použití těmito ozbrojenými silami nebo civilními zaměstnanci je doprovázejícími anebo k zásobování jejich jídel; tyto výrobky mohou být dopravovány z jiného členského státu pouze s doklady podle § 27 nebo 27c a s potvrzeným osvědčením o osvobození od spotřební daně podle prováděcího nařízení Rady upravujícího prováděcí opatření ke směrnici o společném systému daně z přidané hodnoty^{17a)} (dále jen „osvědčení o osvobození od spotřební daně“), přičemž toto osvědčení potvrzuje Ministerstvo obrany,

^{17a)} Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, v platném znění.

CELEX: 32019L2235, 32008L0118, 32011R0282

5. V § 11 odst. 1 písm. d) se za slova „pouze s“ vkládá slovo „potvrzeným“ a slova „vyhotoveným podle vzoru a způsobem uvedeným v příslušném předpisu Evropské unie,^{17a)}“ se nahrazují slovy „, přičemž toto osvědčení potvrzuje Ministerstvo obrany,“.

6. V § 11 odst. 1 písm. e) se za slova „a s“ vkládá slovo „potvrzeným“ a slova „vyhotoveným podle vzoru a způsobem uvedeným v příslušném předpisu Evropské unie,^{17a)}“ se nahrazují slovy „, přičemž toto osvědčení potvrzuje Celní úřad pro hlavní město Prahu,“.

7. V § 15a odstavec 1 zní:

„(1) Nárok na vrácení daně vznikne ozbrojeným silám vysílajícího státu^{24a)}, které nakoupí zdaněné vybrané výrobky pro použití těmito ozbrojenými silami nebo civilními zaměstnanci je doprovázejícími anebo k zásobování jejich jídel, pokud jde o ozbrojené síly

- a) jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky, nebo
- b) státu, který je členem Organizace Severoatlantické smlouvy, nebo státu zúčastněného v Partnerství pro mír; tento nárok nevznikne ozbrojeným silám České republiky.“.

CELEX: 32019L2235, 32008L0118

8. V § 15a odst. 4 se za text „a)“ vkládá text „,c)“.

CELEX: 32019L2235, 32008L0118

9. V § 25 odst. 1 písm. a) bodě 3 se za text „písm.“ vkládá text „,c)“.

CELEX: 32019L2235, 32008L0118

10. V § 25 odst. 5 se slova „daně uvedeném v nařízení Komise o osvědčení o osvobození od spotřební daně^{17a)}“ nahrazují slovy „spotřební daně“.

11. V § 26 se na konci odstavce 6 doplňují věty „Pokud má být na dopravované vybrané výrobky v jiném členském státě uplatněna snížená sazba daně, je přílohou návrhu elektronického průvodního dokladu osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě vydané výrobcí těchto vybraných výrobků. Pokud výrobcí těchto vybraných výrobků není v okamžiku předložení návrhu elektronického průvodního dokladu takové osvědčení vydáno, musí být toto osvědčení přiloženo k návrhu elektronického průvodního dokladu před zahájením dopravy.“.

12. V § 27 odst. 7 větě první se za text „písm.“ vkládají slova „c) nebo“.

CELEX: 32019L2235, 32008L0118

13. V § 27a se na konci odstavce 1 doplňují věty „Pokud má být na dopravené vybrané výrobky uplatněna snížená sazba daně, je přílohou oznámení o přijetí vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně osvědčení podle právních předpisů členského státu odeslání vydané výrobcí těchto vybraných výrobků příslušným orgánem tohoto členského státu obdobné osvědčení podle § 132 odst. 1 nebo osvědčení vydané tímto výrobcem podle nařízení Komise upravujícího požadavky týkající se vystavení správního dokladu pro dopravu zboží v případě vlastní certifikace. Pokud příjemce neobdržel do okamžiku předložení oznámení o přijetí vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně takové osvědčení, musí být toto osvědčení přiloženo k oznámení o přijetí vybraných výrobků nejpozději do dvacátého pátého dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla doprava ukončena.“.

14. V § 27a odst. 2 větě první se za text „11 odst. 1 písm.“ vkládají slova „c) nebo“, slova „pomocí elektronického systému“ se zrušují a věta poslední se zrušuje.

CELEX: 32019L2235, 32008L0118

15. V § 27a odst. 3 se věta poslední zrušuje.

16. V § 28 odst. 1 se za text „písm.“ vkládá text „c)“.

CELEX: 32019L2235, 32008L0118

17. V § 67 odstavec 3 včetně poznámky pod čarou č. 69 zní:

„(3) Na líh se hledí jako na nedenaturovaný také, pokud

- a) obsahuje jiný denaturační prostředek než denaturační prostředek pro zvláštní denaturaci, kterým by měl být tento líh zvláštně denaturován podle zákona upravujícího líh, menší množství denaturačního prostředku, než je stanoveno v zákoně upravujícím líh, nebo je zvláštně denaturovaný líh použit pro jiný účel než účel stanovený v zákoně upravujícím líh,
- b) obsahuje jiný denaturační prostředek než denaturační prostředek pro obecnou denaturaci, kterým by měl být tento líh denaturován podle nařízení Komise upravujícího vzájemné uznávání postupů úplné denaturace lihu pro účely osvobození od spotřební daně⁶⁹⁾, nebo menší množství denaturačního prostředku, než je stanoveno v tomto nařízení,

- c) došlo k daňovému zneužití výrobku obsahujícího líh zvláště denaturovaný, který je denaturován v souladu s právními předpisy jiného členského státu, nebo
- d) došlo k daňovému zneužití lihu obecně denaturovaného, který je denaturován v souladu s nařízením Komise upravujícím vzájemné uznávání postupů úplné denaturace lihu pro účely osvobození od spotřební daně⁶⁹⁾.

⁶⁹⁾ Nařízení Komise (ES) č. 3199/93 ze dne 22. listopadu 1993 o vzájemném uznávání postupů úplné denaturace lihu pro účely osvobození od spotřební daně, v platném znění.“.

CELEX: 32020L1151

18. V § 67 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) V případě odstavce 3 písm. c) nebo d) Ministerstvo financí po vyjádření Ministerstva zemědělství rozhodne, že líh není osvobozen od daně, a dále postupuje podle směrnice Rady upravující harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů^{47a)}. Rozhodnutí Komise podle směrnice Rady upravující harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů^{47a)}, podle kterého nemělo Ministerstvo financí rozhodnout, že líh není osvobozen od daně, se použije ode dne jeho platnosti.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 5.

CELEX: 32020L1151

19. V § 71 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „podle zákona o léčivech“.

CELEX: 32020L1151

20. V § 71 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „nebo nařízení Evropského parlamentu a Rady upravujícího veterinární léčivé přípravky⁷⁰⁾“.

Poznámka pod čarou č. 70 zní:

„⁷⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/6 ze dne 11. prosince 2018 o veterinárních léčivých přípravcích a o zrušení směrnice 2001/82/ES, v platném znění.“.

CELEX: 32020L1151

21. Za § 71 se vkládá nový § 71a, který včetně nadpisu zní:

„§ 71a

Doprava denaturovaného lihu mezi členskými státy

(1) Obecně denaturovaný líh lze ve volném daňovém oběhu mezi členskými státy dopravovat pro účely podnikání pouze se zjednodušeným průvodním dokladem.

(2) Na dopravu zvláště denaturovaného lihu mezi členskými státy se použijí ustanovení upravující dopravu vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně mezi členskými státy.“.

CELEX: 32020L1151

22. V § 81 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Pro účely metody určení extraktu původní mladiny se neberou v potaz složky piva přidané po skončení kvašení.“.

CELEX: 32020L1151

23. V § 81 odst. 3 se věta poslední nahrazuje větou „Pro účely metody určení extraktu původní mladiny se berou v potaz všechny složky piva, včetně složek přidaných po skončení kvašení.“.

CELEX: 32020L1151

24. V § 82 odst. 3 se slova „tohoto zákona“ nahrazují slovy „daně z piva“.

25. V § 85 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Snížená sazba daně z piva pro malé nezávislé pivovary se použije také na pivo, které je dopraveno z jiného členského státu na daňové území České republiky, pokud je vyrobeno osobou, které bylo příslušným orgánem jiného členského státu vydáno osvědčení podle právních předpisů tohoto jiného členského státu obdobné osvědčení podle § 132 odst. 1 nebo která vydala osvědčení podle nařízení Komise upravujícího požadavky týkající se vystavení správního dokladu pro dopravu zboží v případě vlastní certifikace; toto osvědčení je přílohou daňového přiznání, pokud je v něm na pivo uplatněna snížená sazba daně z piva.“.

CELEX: 32020L1151, 31992L0083

26. V § 93 odst. 1 se slova „a fermentované nápoje (dále jen „vína“)" zrušují.

27. V § 93 odst. 2 písm. a) a b) se číslo „2204 21 10“ nahrazuje čísly „2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09“.

CELEX: 32020L1151

28. V § 93 odst. 2 písm. a) se slovo „alkoholu⁶⁰⁾“ nahrazuje slovy „alkoholu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady upravujícího společnou organizaci trhů se zemědělskými produkty⁶⁰⁾ (dále jen „skutečný obsah alkoholu“)"

Poznámka pod čarou č. 60 zní:

„⁶⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, v platném znění.“.

29. V § 93 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Vínem se pro účely tohoto zákona s výjimkou části čtvrté rozumí také fermentovaný nápoj.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 5.

30. V § 93 odst. 5 se za slovo „zákona“ vkládají slova „s výjimkou části čtvrté“.

31. V § 96 se číslo „4“ nahrazuje číslem „5“.

32. Část čtvrtá včetně nadpisu zní:

**„ČÁST ČTVRTÁ
OSVĚDČENÍ PRO ÚČELY UPLATNĚNÍ SNÍŽENÉ SAZBY DANĚ V JINÉM
ČLENSKÉM STÁTĚ**

§ 132

Vydání osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě

(1) Správce daně na žádost osoby, která na daňovém území České republiky vyrábí líh, pivo, víno, ostatní kvašené nápoje nebo meziprodukty, (dále jen „výrobce daného druhu vybraných výrobků“) vydá pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě osvědčení potvrzující výrobu daného druhu vybraných výrobků touto osobou za bezprostředně předcházející kalendářní rok a splnění podmínek nezávislosti.

(2) Žádost podle odstavce 1 se podává samostatně pro každý druh vybraných výrobků.

(3) Osvědčení podle odstavce 1 se vydává na kalendářní rok.

(4) Vzor osvědčení podle odstavce 1 stanoví nařízení Komise upravující formulář pro osvědčení malého nezávislého výrobce.

(5) Správce daně žádost podle odstavce 1 zamítne, pokud

- a) výrobce daného druhu vybraných výrobků
  - 1. nesplňuje podmínky nezávislosti, nebo
  - 2. vyrábí daný druh vybraných výrobků v licenci, nebo
- b) výroba daného druhu vybraných výrobků, pro který výrobce daného druhu vybraných výrobků žádá o vydání osvědčení, za bezprostředně předcházející kalendářní rok překročí v případě
  - 1. líhu 10 hl etanolu,
  - 2. piva 200 000 hl,
  - 3. vína 1 000 hl,
  - 4. ostatních kvašených nápojů 15 000 hl,
  - 5. meziproduktů 250 hl.

(6) Správce daně rozhodne o žádosti podle odstavce 1 nejpozději do 30 dnů ode dne podání této žádosti; běh této lhůty však započne nejdříve 1. ledna kalendářního roku, na který se osvědčení vydává. Ve zvlášť složitých případech může tuto lhůtu prodloužit nejbližší nadřízený správce daně. O tomto prodloužení lhůty správce daně žadatele vhodným způsobem vyrozumí.

§ 133

**Podmínky nezávislosti pro vydání osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně
v jiném členském státě**

(1) Výrobce daného druhu vybraných výrobků splňuje podmínky nezávislosti, pokud

- a) není právně ani hospodářsky závislý na jiném výrobcí daného druhu vybraných výrobků a
- b) jím provozovaný daňový sklad pro výrobu daného druhu vybraných výrobků není svými nadzemními ani podzemními provozními ani skladovacími prostorami technologicky nebo

jinak propojen s prostorami jiného daňového skladu pro výrobu daného druhu vybraných výrobků; to neplatí pro výrobce lihu.

(2) Výrobce daného druhu vybraných výrobků je právně nebo hospodářsky závislý na jiném výrobcí daného druhu vybraných výrobků, pokud

- a) vlastní více než 50% podíl na čistém majetku nebo disponuje více než 50 % hlasovacích práv jiného výrobce daného druhu vybraných výrobků,
- b) jím provozovanému daňovému skladu pro výrobu daného druhu vybraných výrobků chybí některý hlavní výrobní provozní soubor, nebo
- c) byla uzavřena jakákoliv dohoda, z níž lze dovodit přímou nebo nepřímou hospodářskou nebo právní závislost tohoto výrobce na jiném výrobcí daného druhu vybraných výrobků.⁵⁸⁾

(3) Splňuje-li více výrobně nezávislých, avšak vzájemně právně nebo hospodářsky závislých výrobců daného druhu vybraných výrobků společně podmínku výroby daného druhu vybraných výrobků podle § 132 odst. 5 písm. b), hledí se pro účely vydání osvědčení podle § 132 odst. 1 na každého takového výrobce s výjimkou výrobce lihu jako na výrobce splňujícího podmínky nezávislosti. Pro účely určení výroby takového výrobce se za výrobu daného druhu vybraných výrobků považuje souhrnná výroba daného druhu vybraných výrobků všech těchto výrobců.

(4) Pokud nemusí být daný druh vybraných výrobků vyráběn v daňovém skladu, použijí se odstavce 1 až 3 pro posouzení nezávislosti pro vydání osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně z vybraných výrobků v jiném členském státě obdobně.

§ 134

Zvláštní ustanovení o některých druzích vybraných výrobků pro osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě

(1) Pro účely potvrzení výroby podle § 132 odst. 1 se vínem rozumí

- a) výrobky uvedené pod kódy nomenklatury 2204 a 2205, s výjimkou vína podle písmene b), jejichž skutečný obsah alkoholu přesahuje
  - 1. 1,2 % objemových, ale nepřesahuje 15 % objemových, je-li alkohol, který je obsažený v hotovém výrobku, plně kvasného původu bez přídavku lihu,
  - 2. 15 % objemových, ale nepřesahuje 18 % objemových, pokud byly vyrobeny bez jakéhokoli obohacování a je-li alkohol, který je obsažený v hotovém výrobku, plně kvasného původu bez přídavku lihu, nebo
- b) výrobky uvedené pod kódy nomenklatury 2204 10, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 a 2205, které jsou plněny do lahví s hřibovitou zátkou pro šumivé víno, která je upevněná zvláštním úchytným zařízením, nebo které při uzavřeném obsahu při 20 °C mají přetlak 3 bary a více, který lze odvodit z přítomnosti rozpuštěného oxidu uhličitého, a jejichž skutečný obsah alkoholu přesahuje 1,2 % objemových, ale nepřesahuje 15 % objemových, je-li alkohol, který je obsažený v hotovém výrobku, plně kvasného původu bez přídavku lihu.

(2) Pro účely potvrzení výroby podle § 132 odst. 1 se ostatním kvašeným nápojem rozumí kvašené nápoje získané zkvašením ovoce, bobulovin, zeleniny, medového roztoku nebo zkvašením čerstvé nebo koncentrované šťávy získané z těchto surovin, které jsou uvedeny pod kódy nomenklatury

- a) 2204 a 2205, nejsou-li uvedeny v odstavci 1, a 2206, s výjimkou piva a ostatních kvašených nápojů uvedených v písmeni b), jejichž skutečný obsah alkoholu přesahuje 1,2 % objemových, ale nepřesahuje 15 % objemových, je-li alkohol obsažený v hotovém výrobku plně kvasného původu bez přídavku lihu s výjimkou přídavku lihu použitého

- k ředění nebo rozpouštění látek určených k aromatizaci v nezbytně nutné dávce, pokud se tím obsah alkoholu nezvýší více než o 1,2 % objemových, nebo
- b) 2206 00 31, 2206 00 39, 2204 10, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 a 2205, nejsou-li uvedeny v odstavci 1, které jsou plněny do lahví s hříbovitou zátkou, která je upevněná zvláštním úchytným zařízením, nebo které při uzavřeném obsahu při 20 °C mají přetlak 3 bary a více, který lze odvodit z přítomnosti rozpuštěného oxidu uhličitého, a jejichž skutečný obsah alkoholu přesahuje 1,2 % objemových, ale nepřesahuje 15 % objemových, je-li alkohol, který je obsažen v hotovém výrobku, plně kvasného původu bez přídavku lihu s výjimkou přídavku lihu použitého k ředění nebo rozpouštění látek určených k aromatizaci v nezbytně nutné dávce, pokud se tím obsah alkoholu nezvýší více než o 1,2 % objemových.

(3) Pro účely potvrzení výroby podle § 132 odst. 1 se meziproduktem rozumí výrobky se skutečným obsahem alkoholu přesahujícím 1,2 % objemových, ale nepřesahujícím 22 % objemových, které jsou uvedeny pod kódy nomenklatury 2204, 2205 a 2206 a které nejsou pívem, vínem podle odstavce 1 nebo ostatním kvašeným nápojem podle odstavce 2.“

CELEX: 32020L1151, 31992L0083

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Pro daňové povinnosti u spotřebních daní za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 353/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Pro daňové povinnosti u spotřebních daní za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodů 2, 4 až 10, 12 a 14 až 16, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 353/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodů 2, 4 až 10, 12 a 14 až 16.
3. Pro daňové povinnosti u spotřebních daní za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodu 23, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 353/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti čl. I bodu 23.
4. Na dopravu vybraných výrobků zahájenou přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 353/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
5. Osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě vydá správce daně nejdříve ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o dani z přidané hodnoty

Čl. III

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 635/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 319/2006 Sb., zákona č. 172/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 302/2008 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 489/2009 Sb., zákona č. 120/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 47/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 196/2014 Sb., zákona č. 262/2014 Sb., zákona č. 360/2014 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 33/2017 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 40/2017 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 371/2017 Sb., zákona č. 283/2018 Sb., zákona č. 6/2019 Sb., zákona č. 80/2019 Sb., zákona č. 256/2019 Sb., zákona č. 283/2020 Sb., zákona č. 299/2020 Sb., zákona č. 343/2020 Sb., zákona č. 527/2020 Sb., zákona č. 609/2020 Sb. a zákona č. .../2021 Sb., se mění takto:

1. Na konci poznámky pod čarou č. 1 se na samostatný řádek doplňuje věta „Směrnice Rady (EU) 2019/2235 ze dne 16. prosince 2019, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a směrnice 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní, pokud jde o obranné úsilí v rámci Unie.“.

CELEX: 32019L2235

2. V § 16 odst. 3 písmeno c) zní:

„c) přidělení zboží z jiného členského státu do tuzemska ozbrojeným silám České republiky, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky nebo které se podílejí na společném obranném úsilí v rámci Organizace Severoatlantické smlouvy, pokud

1. toto zboží bylo přiděleno pro použití těmito ozbrojenými silami nebo civilními zaměstnanci, kteří je doprovázejí, a
2. dodání tohoto zboží v jiném členském státě těmito ozbrojenými silami ani dovoz tohoto zboží do jiného členského státu těmito ozbrojenými silami nepodléhalo zdanění v tomto jiném členském státě.“.

CELEX: 32006L0112, 32019L2235

3. V § 68 odst. 8 větě druhé se za slovo „sídla“ vkládají slova „nebo zastoupení“.

4. V § 68 odst. 10 písmena a) a b) znějí:

- „a) uskutečněné v tuzemsku určené pro použití ozbrojenými silami nebo civilními zaměstnanci, kteří je doprovázejí, anebo k zásobení jejich jídelen, pokud jde o ozbrojené síly
1. jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky, nebo
  2. státu, který je členem Organizace Severoatlantické smlouvy, nebo státu zúčastněného v Partnerství pro mír, které se podílejí na společném obranném úsilí; osvobozeno není dodání zboží nebo poskytnutí služby určené pro použití ozbrojenými silami České republiky nebo jejich civilními zaměstnanci anebo k zásobení jejich jídelen,
- b) do jiného členského státu pro použití ozbrojenými silami nebo civilními zaměstnanci, kteří je doprovázejí, anebo k zásobení jejich jídelen, pokud nejde o ozbrojené síly státu určení a jde o ozbrojené síly
1. členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky, nebo
  2. státu, který je členem Organizace Severoatlantické smlouvy, nebo státu zúčastněného v Partnerství pro mír, které se podílejí na společném obranném úsilí.“

CELEX: 32006L0112, 32019L2235

5. V § 71 odst. 4 písmeno d) zní:

- „d) ozbrojenými silami pro jejich použití nebo použití civilními zaměstnanci, kteří je doprovázejí, anebo k zásobení jejich jídelen, pokud jde o ozbrojené síly
1. jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky, nebo
  2. státu, který je členem Organizace Severoatlantické smlouvy, nebo státu zúčastněného v Partnerství pro mír, které se podílejí na společném obranném úsilí; osvobozen není dovoz zboží ozbrojenými silami České republiky.“

CELEX: 32006L0112, 32019L2235

6. V § 86 odst. 1 písmeno a) zní:

- „a) ozbrojené síly vysílajícího státu⁶⁰⁾, který je
1. jiným členským státem, pokud se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky, nebo
  2. členem Organizace Severoatlantické smlouvy nebo státem zúčastněným v Partnerství pro mír, pokud mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu, stanoví, že vybrané druhy zboží nebo služeb se v tuzemsku osvobodí od daně; tento nárok nemohou uplatnit ozbrojené síly České republiky,“

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Pro daňové povinnosti u daně z přidané hodnoty za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti čl. III, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 235/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti čl. III.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022, s výjimkou

- a) ustanovení čl. I bodů 24, 26 a 28 až 32 a čl. II bodu 5, která nabývají účinnosti dnem 1. prosince 2021,
- b) ustanovení čl. I bodu 20, které nabývá účinnosti dnem 28. ledna 2022,
- c) ustanovení čl. I bodů 2, 4 až 10, 12 a 14 až 16, čl. II bodu 2, čl. III a IV, která nabývají účinnosti dnem 1. července 2022, a
- d) ustanovení čl. I bodu 23 a čl. II bodu 3, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2031.

Důvodová zpráva

I. Obecná část

Návrhem se předkládá novela zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“), a zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“). Důvodem jeho předložení je povinnost České republiky provést implementaci nových právních předpisů Evropské unie v oblasti daní z alkoholu a alkoholických nápojů a osvobození od daně a navazující úpravu vztahující se na společné obranné úsilí v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (dále rovněž „SBOP“) v rámci Evropské unie. Jmenovitě se v případě zákona o spotřebních daních jedná o směrnici Rady 2020/1151/EU, kterou se mění směrnice 92/83/EHS o harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů (dále jen „alkoholová směrnice“) a směrnicí Rady (EU) 2019/2235, kterou se mění směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a směrnice 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní, pokud jde o společné obranné úsilí v rámci Evropské unie (dále jen „směrnice o společném obranném úsilí“). Implementací poslední jmenované směrnice rovněž dochází k novelizaci zákona o dani z přidané hodnoty, která spočívá v zavedení možnosti osvobození zboží a služeb poskytnutých ozbrojeným silám členských států Evropské unie, pokud se tyto síly podílejí na SBOP Evropské unie, resp. vracení daně v těchto případech.

1. Zhodnocení platného právního stavu

Spotřební daně lze charakterizovat jako opakující se nepřímé daně selektivní, tedy zaměřené na určitý okruh subjektů nakládajících se specifickými výrobky. Důležitou funkcí spotřebních daní je funkce fiskální, tedy zajištění přílivu finančních prostředků do veřejných rozpočtů při relativně nízkých administrativních nákladech. Další neméně významnou funkcí těchto daní je snaha ovlivnit spotřebu rizikových výrobků s negativním dopadem na zdraví obyvatel, popřípadě s negativním dopadem na životní prostředí.

Oblast spotřebních daní je od 1. ledna 2004 upravena zákonem o spotřebních daních a je vysoce harmonizována v rámci Evropské unie. Mezi harmonizované spotřební daně se řadí

- daň z minerálních olejů,
- daň z lihu,
- daň z piva,
- daň z vína a meziproduktů a
- daň z tabákových výrobků.

Právní předpisy Evropské unie zakotvují jednak obecné podmínky pro aplikaci spotřební daně v členských státech, a to zejména v rámci směrnice o obecné úpravě spotřebních daní. Současně prostřednictvím separátních směrnic specifikují pravidla pro způsob a míru zdanění pro jednotlivé skupiny výrobků podléhající spotřební dani (dále také „vybrané výrobky“).

Neharmonizovanou spotřební daní, která se na daňovém území České republiky uplatňuje, je daň ze surového tabáku a daň ze zahříváných tabákových výrobků.

Přestože součástí zákona o spotřebních daních jsou i procesní ustanovení upravující správu spotřebních daní, subsidiárně se aplikuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), který představuje obecnou procesní normu pro správu daní v širším slova smyslu.

V dalším textu se uvádí popis změn zákona o spotřebních daních a zákona o dani z přidané hodnoty k vybraným ustanovením dotčeným nutností provést transpozici změn právních předpisů Evropské unie, a to zejména z důvodu přijetí alkoholové směrnice a směrnice o společném obranném úsilí.

Současná právní úprava nemá dopad ve vztahu k zákazu diskriminace ani ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

1.1. Transpozice alkoholové směrnice

Revizi alkoholové směrnice 92/83/EHS, která definuje pravidla pro aplikaci spotřebních daní v případě alkoholu a alkoholických výrobků, se podařilo úspěšně završit až po téměř třiceti letech jejího fungování, jelikož zdanění alkoholu a alkoholických nápojů je pro členské státy velmi citlivé. Schválené kompromisní znění proto nepřináší změny zásadního charakteru, ale spíše se snaží reflektovat nutnost přizpůsobení zastaralého textu směrnice současnému právnímu rámci Evropské unie, který se v mezidobí dále vyvíjel, a rovněž se snaží vyhovět některým zemím, aby mohly aplikovat národní specifika prostřednictvím fakultativních ustanovení.

Z věcného hlediska revidovaná alkoholová směrnice zahrnuje zejména zpřesnění textu v případě stanovení postupu pro měření stupňů Plato u piva, do kterého jsou přidávány některé další látky (např. sladidla, aroma) a rovněž v případě nakládání s lihem obecně či zvláště denaturovaným, a to včetně revize postupů členských států při zjištění jeho zneužití. Oproti předchozímu znění alkoholové směrnice se dále členským státům rozšiřuje možnost fakultativně aplikovat snížené sazby spotřební daně u některých kategorií výrobků (např. cider) v případě, že jsou vyráběny malými výrobci. Zavádí se rovněž jednotný formát osvědčení pro malé výrobce alkoholických nápojů, jejichž výrobky jsou dopravovány do členských států Evropské unie, které snížené sazby na některou skupinu výrobků aplikují. Náležitosti osvědčení pro malé výrobce stanoví prováděcí předpis Evropské komise. Alkoholová směrnice také dává možnost povolit v členském státě za přísně stanovených podmínek výrobu malého množství destilátu pro osobní spotřebu (Česká republika již na základě výjimky sjednané při vstupu do Evropské unie tuto možnost využívá, a to formou výroby destilátu v pěstitelských pálenicích).

1.2. Transpozice směrnice o společném obranném úsilí

Stávající znění zákona o dani z přidané hodnoty, který je základním implementačním předpisem pro unijně harmonizovanou oblast daně z přidané hodnoty, obsahuje úpravu vztahující se na dodání zboží, resp. poskytnutí služby ozbrojeným silám státu, jenž je smluvní stranou Severoatlantické smlouvy, pokud se tyto síly podílejí na společném obranném úsilí mimo území svého vlastního státu, resp. pro státy zúčastněné v Partnerství pro mír. Jedná se zejména o možnost osvobození od daně s nárokem na odpočet daně, osvobození dodání zboží nebo poskytnutí služby uskutečněné v tuzemsku a rovněž dodání zboží nebo poskytnutí služby určené pro použití civilními zaměstnanci, kteří tyto ozbrojené síly doprovázejí, nebo k zásobení jejich jídelen. V obdobných případech lze osvobodit od spotřební daně, resp. vrátit spotřební daň z vybraných výrobků v rámci současné právní úpravy zákona o spotřebních daních. V případě daně z přidané hodnoty se dále jedná o osvobození dovozu zboží ozbrojenými silami státu, který je stranou Severoatlantické smlouvy, popř. o vrácení daně z přidané hodnoty těmto ozbrojeným silám, samozřejmě pouze v případě, že splní zejména výše uvedené podmínky společného obranného úsilí.

Jak v případě zákona o dani z přidané hodnoty, tak v případě zákona o spotřebních daních však nelze výše popsany režim aplikovat na ozbrojené síly některého z členských států podílejícího na činnostech v rámci SOBP Evropské unie.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Navrhovaná právní úprava nemá dopad ve vztahu k zákazu diskriminace ani ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

2.1. Transpozice alkoholové směrnice

V zákoně o spotřebních daních budou upravena zejména ustanovení týkající se výpočtu stupňů Plato u piva, do kterého jsou přidávány některé další látky (např. sladidla, aroma). Alkoholovou směrnicí je umožněno, aby členské státy, které ke dni 29. července 2020 nebraly pro účely měření stupňů Plato v potaz složky piva, jež byly přidány po kvašení, mohly v této praxi pokračovat do 31. prosince 2030. Vzhledem k tomu, že Česká republika na základě rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci C-30/17, podle něhož by složky přidané po skončení procesu kvašení neměly být zohledněny ve výpočtu metodou stupňů Plato, umožnila dotčeným subjektům postupovat ve smyslu tohoto rozsudku, rozhodlo Ministerstvo financí, že vyjde subjektům vstříc a do zákona zapracuje uplatnění přechodného ustanovení ze směrnice. Úprava týkající se výpočtu stupňů Plato u piva obsažená ve směrnici bude proto v České republice účinná až od 1. ledna 2031. Dále budou provedena zpřesnění příslušných ustanovení týkající se osvobození od daně u denaturovaného lihu. Zákonem bude také specifikován postup pro získání osvědčení za účelem uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě pro osoby dopravující alkoholické nápoje do členských států, které na ně aplikují snížené sazby spotřební daně. Analogicky budou zákonem specifikovány podmínky pro uznání osvědčení malého nezávislého výrobce piva z jiného členského státu, pokud je pivo dopravováno do České republiky. Jelikož je většina dalších změn ve směrnici fakultativního charakteru a týkají se oblastí, které nepředstavují pro Českou republiku prioritu (např. možnost snížené sazby daně pro malé výrobce cideru) a nejsou v souladu s dlouhodobou politikou cílenou na snížení konzumace alkoholických nápojů a odstraňování, resp. nezavádění daňových výjimek, nejsou v tomto ohledu navrhovány do zákona o spotřebních daních žádné změny vyplývající z těchto ustanovení alkoholové směrnice.

2.2. Transpozice směrnice o společném obranném úsilí

V zákoně o dani z přidané hodnoty a v zákoně o spotřebních daních se navrhuje rozšířit stávající ustanovení, která upravují režim pro ozbrojené síly Severoatlantické smlouvy a Partnerství pro mír o ozbrojené síly členského státu, které se podílí na obranném úsilí vynakládaném na provádění SOBP EU. Ke změnám dojde v následujících případech:

- osvobození od daně (§ 68 odst. 10 a násl.), osvobození od daně s nárokem na odpočet daně při dovozu zboží (§ 71 odst. 4), vracení daně (§ 86) a přidělení zboží z jiného členského státu do tuzemska (§ 16 odst. 3 písm. c) v rámci zákona o dani z přidané hodnoty,
- osvobození od daně (§ 11 odst. 1), vracení daně dle § 15a, doplnění ustanovení týkajících se dopravy vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně (§ 25 odst. 1, § 27 odst. 1 a 7, § 27a odst. 2 a § 28 odst. 1) v rámci zákona o spotřebních daních.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

3.1. Transpozice alkoholové směrnice

Česká republika je zavázána transponovat schválené změny jednotlivých ustanovení alkoholové směrnice do zákona o spotřebních daních do konce roku 2021.

3.2. Transpozice směrnice o společném obranném úsilí

Transpozici směrnice o společném obranném úsilí je třeba provést do 1. července 2022.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem

Základní meze pro uplatňování právních předpisů stanoví Ústava a Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy slouží státní moc všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Podle čl. 2 odst. 2 Listiny lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Povinnosti mohou být také ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod (čl. 4 odst. 1 Listiny). K tomu se v daňové oblasti uplatní ještě ustanovení čl. 11 odst. 5 Listiny, které stanovuje, že daň a poplatky lze ukládat jen na základě zákona.

Přezkumu ústavnosti zákonné úpravy daní, poplatků nebo jiných obdobných peněžitých plnění se Ústavní soud věnoval již mnohokrát, např. v nálezech sp. zn. Pl. ÚS 3/02, Pl. ÚS 12/03 či Pl. ÚS 7/03 (vyhlášeném pod č. 512/2004 Sb.). Z této judikatury vyplývá, že:

1. Z ústavního principu dělby moci (čl. 2 odst. 1 Ústavy), jakož i z ústavního vymezení zákonodárné moci (čl. 15 odst. 1 Ústavy), plyne pro zákonodárce široký prostor pro rozhodování o předmětu, míře a rozsahu daní, poplatků a peněžitých sankcí. Zákonodárce přitom nese za důsledek tohoto rozhodování politickou odpovědnost.
2. Jakkoli je daň, poplatek, příp. peněžitá sankce veřejnoprávním povinným peněžitým plněním státu, a tedy zásahem do majetkového substrátu, a tudíž i vlastnického práva povinného subjektu, bez naplnění dalších podmínek nepředstavuje dotčení v, ústavním pořádkem chráněné, vlastnické pozici (čl. 11 Listiny, čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod).
3. Ústavní přezkum daní, poplatků a peněžitých sankcí zahrnuje posouzení z pohledu dodržení kautel plynoucích z ústavního principu rovnosti, a to jak neakcesorické (čl. 1 Listiny), tj. plynoucí z požadavku vyloučení svévole při odlišování subjektů a práv, tak i akcesorické v rozsahu vymezeném v čl. 3 odst. 1 Listiny. K principu rovnosti Ústavní soud ve své konstantní judikatuře uvádí, že se nejedná o kategorii absolutní, nýbrž relativní (srov. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 22/92).
4. Je-li předmětem posouzení ústavnost akcesorické nerovnosti vzhledem k vyloučení majetkové diskriminace, případně toliko posouzení skutečnosti nepředstavuje-li daň, poplatek nebo jiná peněžitá sankce případný zásah do práva vlastnického (čl. 11 Listiny), je takový přezkum omezen na případy, v nichž hranice veřejnoprávního povinného peněžitého plnění jednotlivce státu, vůči majetkovému substrátu jednotlivce, nabývá škrtícího (rdousícího) působení. Jinými slovy ke škrtícímu (rdousícímu)

působení dochází, má-li posuzovaná daň, poplatek nebo peněžitá sankce ve svých důsledcích konfiskační dopady ve vztahu k majetkové podstatě jednotlivce.

Nad rámec výše uvedeného Ústavní soud zejména v novější judikatuře v určitých případech v daňové oblasti provádí test proporcionality (např. při zásahu do práva na ochranu soukromí), nebo test racionality (např. při zásahu do práva na podnikání).

Navrhovaná právní úprava je z výše uvedených hledisek plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky, a to i s judikaturou Ústavního soudu, vztahující se k této problematice.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajících pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii

Navrhovaná právní úprava je plně slučitelná s právem Evropské unie a ustanovení navrhované právní úpravy nezakládají rozpor s primárním právem Evropské unie ve světle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie.

Předkládaný návrh zákona se v oblasti spotřebních daní týká následujících právních předpisů Evropské unie z oblasti spotřební daně:

- směrnice Rady 2008/118/ES ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS,
- směrnice Rady 2020/1151/EU ze dne 29. července 2020, kterou se mění směrnice 92/83/EHS o harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů,
- směrnice Rady (EU) 2019/2235, kterou se mění směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a směrnice 2008/118/ES o obecné úpravě spotřebních daní, pokud jde o společné obranné úsilí v rámci Evropské unie.

5.1. Transpozice alkoholové směrnice

Článek 2 alkoholové směrnice stanoví, že členské státy přijmou a zveřejní do 31. prosince 2021 právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí, přičemž Komisi neprodleně sdělí jejich znění.

Tyto předpisy musí být podle stejného článku použitelné k 1. lednu 2022.

5.2. Transpozice směrnice o společném obranném úsilí

Předkládaný návrh v oblasti společného obranného úsilí je nutné promítnout do zákona o dani z přidané hodnoty a zákona o spotřebních daních a implementovat tak, aby provedené změny byly účinné od 1. července 2022.

5.3. Listina základních práv Evropské unie

Součástí práva Evropské unie je od změn základních smluv provedených tzv. Lisabonskou smlouvou (publikovanou ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 111/2009 Sb. m s.) i Listina základních práv Evropské unie (dále jen „Listina práv EU“). Ta má podle čl. 6 Smlouvy o Evropské unii charakter primárního práva. Důvodem pro přijetí Listiny práv EU byla dlouhodobě kritizovaná absence nástroje práva Evropské unie, který by subjektům (adresátům) práva Evropské unie poskytoval jednoznačné garance jejich základních práv a svobod, a paradoxní situace, kdy členské státy Evropské unie byly při aplikaci a implementaci práva

Evropské unie vázány lidskoprávními závazky vyplývajících buď z jejich vlastního ústavního práva (v kontextu České republiky z Listiny základních práv a svobod) nebo z jejich mezinárodněprávních závazků (zejména z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, viz část 6.1 této důvodové zprávy), avšak samy instituce Evropské unie při vytváření a aplikaci práva Evropské unie podobným korektivem vázány nebyly.¹ Ustanoveními Listiny práv EU jsou proto primárně vázány orgány a instituce Evropské unie (viz čl. 52 odst. 5 Listiny práv EU: *[u]stanovení této [Listiny], která obsahují zásady, mohou být prováděna legislativními a exekutivními akty přijímanými orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a akty členských států, provádějí-li právo Unie, při výkonu jejich pravomocí. Před soudem se jich lze dovolávat pouze pro účely výkladu a kontroly zákonnosti těchto aktů.*).

Je nutné zdůraznit, že ustanovení Listiny práv EU jsou pro instituce a úřady členských států závazné pouze v rozsahu, ve které provádějí právo Evropské unie. S ohledem na stále větší provázanost právních řádů členských států včetně České republiky s právem Evropské unie je ovšem třeba při posuzování, zda konkrétním legislativním návrhem dochází k aplikaci práva Evropské unie, postupovat maximálně obezřetně, rovněž při vědomí toho, že Soudní dvůr Evropské unie to, co vše je prováděním práva Evropské unie, vykládá tradičně široce, a je rovněž třeba mít na paměti povinnost podpory uplatňování Listiny práv EU členskými státy podle jejího čl. 51 odst. 1, včetně aplikace v rámci legislativního procesu. Ustanovení Listiny práv EU je logicky třeba zohledňovat zejména při přípravě návrhů právních předpisů, které mají implementační charakter.²

V tomto smyslu je předloženou novelu třeba hodnotit jako implementační normu.

Lze proto říci, že předložený návrh zákona nezakládá porušení Listiny práv EU, a to mimo jiné i s ohledem na to, že je konformní s lidskoprávními garancemi vyplývajících pro ČR jak z ústavního, tak mezinárodního práva.

Ke vztahu Listiny práv EU a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod lze říci obecně tolik, že Listina práv EU z Úmluvy ideově i obsahově vychází a že se oba instrumenty materiálně do značné míry překrývají. Úmluva je klasickou lidskoprávní úmluvou, mezi jejíž nepopiratelné přednosti patří dlouhá historie aplikační praxe a zavedená judikatura; právě její stáří a stáří jejich ustanovení však znamená, že Evropský soud pro lidská práva musí, chce-li poskytovat účinnou ochranu stěžovatelům, ochranu řady „modernějších“ práv (např. práva na příznivé životní prostředí nebo práva na dobrou správu) dovozovat z původních článků jejich rozšířenou interpretací, což v mnoha ohledech ztěžuje aplikaci Úmluvy a/nebo je vnímáno jako kontroverzní. Naproti tomu Listina práv EU obsahuje celkem 50 materiálních článků poskytujících ochranu konkrétním právům nebo principům. Ke svému vztahu k Úmluvě Listina práv EU sama v čl. 52 odst. 3 konstatuje, že *[p]okud tato [Listina] obsahuje práva odpovídající právům zaručeným Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, jsou smysl a rozsah těchto práv stejné jako ty, které jim přikládá uvedená Úmluva. Toto ustanovení nebrání tomu, aby právo Unie poskytovalo širší ochranu.* Ve stejné věci tak může Evropský soud pro lidská práva, poskytující ochranu právům plynoucím z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a Soudní dvůr Evropské unie poskytující ochranu právům plynoucím z Listiny práv

¹ Ohledně aplikace Listinou práv EU garantovaných práv v legislativním procesu na úrovni EU viz Svobodová, M., Scheu, H.C. & Grinc, J. (eds.): *Listina základních práv Evropské unie: Deset let v praxi – hodnocení a výhled*. Auditorium Praha 2019.

² Konkrétně ohledně doporučeného postupu při přípravě návrhu právního předpisu pro vnitrostátního předkladatele zákona viz např. příručka Agentury Evropské unie pro základní práva (Fundamental Rights Agency, FRA) *Applying the Charter of Fundamental Rights of the European Union in law and policymaking at national level*. Publications Office of the European Union Luxembourg 2018 (dostupná online na <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/ed1f87aa-e244-11e8-b690-01aa75ed71a1/language-en>).

EU dojit k odlišným závěrům, jako se tomu stalo například při posuzování českých předpisů o důchodovém pojištění, které poskytovaly při stanovení důchodového věku zvýhodnění ženám (oproti mužům), a dále ženám vůči jiným ženám podle počtu dětí, resp. oproti ženám bezdětným. Zatímco Evropský soud pro lidská práva v případě *Andrle proti České republice* porušení zákazu diskriminace v rozsahu chráněném čl. 14 Úmluvy neshledal, Soudní dvůr Evropské unie v případě C-401/11 *Soukupová proti Ministerstvu zemědělství* shledal, že české právo coby nástroj implementující politiku Evropské unie podporující dřívější odchod do důchodu v sektoru zemědělství porušuje zákaz diskriminace v rozsahu čl. 21 Listiny práv EU ve smyslu rovného přístupu k dřívějšímu odchodu do důchodu bez ohledu na věk, pohlaví či množství vychovaných dětí.

Z výše uvedeného plyne, že základní rozsah práv chráněných Listinou práv EU vyplývá primárně z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a Listina práv EU obsah některých z nich dále rozvíjí; na tato práva je třeba se v rámci testu souladu navrhované právní úpravy s Listinou práv EU soustředit především, neboť, jak bylo uvedeno výše, souladu navrhované právní úpravy s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod se věnuje část 6.2 této důvodové zprávy.

5.3.1. Konkrétní Listinou práv EU garantovaná práva

Ve vztahu k předloženému návrhu zákona je třeba se primárně soustředit na čl. 41 (právo na řádnou správu) a čl. 47 (právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces) Listiny práv EU.

Listina práv EU na rozdíl od Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod výslovně v čl. 41 zakotvuje právo na řádnou správu, zahrnující primárně, že *[k]aždý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě* a dále právo na to být vyslechnut, přístup ke spisu, povinnost správních orgánů odůvodňovat rozhodnutí a rovněž právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem. Všechna tato práva jsou subjektům v České republice garantována v obecné rovině na ústavní úrovni a dále pak v ustanoveních správního a daňového řádu a též specificky zákonem č. 82/1992 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů.

Zatímco čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod garantuje právo na přístup spravedlivý proces výslovně pouze v civilních a trestních věcech a jeho aplikace i na správní řízení včetně daňového vychází z rozsudku *Ferrazzini* (viz dále), čl. 47 Listiny práv EU se vztahuje obecně na všechny možné spory týkající se práv vyplývajících z Listiny práv EU a garantuje mj. *právo na účinné prostředky nápravy před soudem*. Přezkum rozhodnutí správce daně bude podle navržené úpravy probíhat obvyklým způsobem, tj. přezkumem ve správním soudnictví. Ochranu práv subjektů ve správním soudnictví garantuje zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

5.3.2. Celkové zhodnocení navržené právní úpravy

Předložený návrh zákona je v rozsahu implementační i neimplementační části v souladu s Listinou práv EU.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána (tzv. prezidentské mezinárodní smlouvy), mají z hlediska hierarchie právních předpisů aplikační přednost před zákony a právními předpisy nižší právní síly. Vztah tzv. prezidentských mezinárodních smluv vůči vnitrostátním právním předpisům je vymezen v čl. 10 Ústavy, kde je princip aplikační přednosti těchto mezinárodních smluv výslovně stanoven. Stanoví-li tedy tzv. prezidentská mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se tato mezinárodní smlouva. Článek 10 Ústavy tak zaručuje, že při případném nesouladu vnitrostátního práva s tzv. prezidentskou mezinárodní smlouvou musí být respektována tzv. prezidentská mezinárodní smlouva. Mezinárodní smlouvy upravující daně přitom mají vždy povahu tzv. prezidentských mezinárodních smluv (čl. 49 písm. e) Ústavy ve spojení s čl. 11 odst. 5 Listiny). Ústavní soud navíc v nálezu publikovaném pod č. 403/2002 Sb. rozhodl, že si tehdy platné mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách zachovávají hierarchickou přednost před zákonem.

6.1. Problematika Partnerství pro mír

Úprava zákona o dani z přidané hodnoty a zákona o spotřebních daních obsahuje určitá osvobození či vrácení daně pro ozbrojené síly státu zúčastněného v Partnerství pro mír. Tato úprava je založena na mezinárodním smluvním vztahu mezi státy Severoatlantické aliance a státy, které přistoupily k Partnerství pro mír na základě „Dohody mezi členskými státy Severoatlantické smlouvy a ostatními státy zúčastněnými v Partnerství pro mír o statutu jejich ozbrojených sil“ (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 297/1996 Sb.), kde v článku I této dohody je stanoveno, že až na výjimky uvedené v této dohodě a kterémkoliv doplňkovém protokolu týkajícím se jejich smluvních stran budou všechny členské státy této dohody uplatňovat ustanovení této dohody mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy týkající se statutu jejich ozbrojených sil, podepsané v Londýně 19. června 1951 (dále nazývané jen „NATO SOFA“), jako kdyby všechny členské státy této dohody byly smluvními stranami NATO SOFA. Dále podle článku XI bodu 11 této dohody přijímající stát učiní zvláštní opatření k tomu, aby bylo možné dodávat bez jakýchkoliv poplatků a daní palivo, olej a maziva pro služební vozidla, letadla a lodě ozbrojených sil nebo civilní složky. Režim daňového zvýhodnění pro ozbrojené síly státu zúčastněného v Partnerství pro mír na základě mezinárodních smluv je tak obdobný režimu pro ozbrojené síly státu, který je členem Severoatlantické smlouvy, vycházejícímu z unijního práva. Úprava obsažená v zákoně o dani z přidané hodnoty a zákoně o spotřebních daních je tak promítnutím závazku stanoveného výše uvedenou mezinárodní smlouvou, který není v rozporu s unijním právem.

6.2. Úmluva o ochraně lidských práv

Pokud jde o aplikaci Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz sdělení č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“) v oblasti daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění plynoucích do veřejných rozpočtů, je třeba zajistit soulad daňových předpisů s touto úmluvou hned v několika oblastech.

6.2.1. Právo na spravedlivý proces

Pokud jde o zajištění práva na spravedlivý proces, které je zaručeno ustanovením čl. 6 odst. 1 Úmluvy, lze poukázat na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Ferrazzini proti Itálii*. Podle tohoto rozhodnutí daňové záležitosti dosud tvoří součást tvrdého jádra výsad veřejné moci, přičemž veřejný charakter vztahu mezi daňovým poplatníkem

a daňovým úřadem nadále převládá. Ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy se tak podle názoru Evropského soudu pro lidská práva na samotné daňové řízení v rozsahu, v němž se týká zjištění a stanovení daně, nevztahuje, neboť se nejedná o řízení o občanských právech a závazcích.

Jelikož však za nedodržení daňových povinností hrozí daňovému subjektu sankce, na hmotněprávní i procesní aspekty s ní související se použijí ustanovení Úmluvy, která se vztahují na trestní obvinění. Je proto třeba při posuzování souladu navrhované právní úpravy v oblasti daňových předpisů s Úmluvou přihlídnout i k trestním aspektům článku 6, ale i k článku 7 Úmluvy nebo k článku 2 a 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Tento přístup byl potvrzen i Evropským soudem pro lidská práva např. v rozsudku ve věci *Jussila proti Finsku*. Článek 6 odst. 1 Úmluvy sice hovoří o trestním obvinění, nikoliv o řízení o uložení sankce za nesplnění povinnosti, jde však o autonomní pojem práva Úmluvy, který může mít (a také má) jiný obsah než obdobný pojem vnitrostátního práva. Slučitelnost s tímto, ale i dalšími ustanoveními Úmluvy, zejména s požadavkem na uložení trestu (v tomto případě sankce) jen na základě zákona nebo na právo nebýt souzen nebo potrestán (sankcionován) dvakrát v téže věci, je přitom zajištěna možností daňového subjektu bránit se takovému jednání jako nesprávnému postupu správce daně obdobně, jak je popsáno ve smyslu ochrany proti svévoli dle článku 1 Protokolu č. 1 Úmluvy. Jedná se tedy jak o využití řádných i mimořádných opravných prostředků, tak o možnost domoci se soudní ochrany ve správním soudnictví v případě, že dojde k vyčerpání všech opravných prostředků podle daňového řádu. Daňový subjekt se tedy může obrátit na soud s žalobou proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů. Takové soudní řízení přitom v zásadě respektuje základní principy uvedené v článku 6 Úmluvy.

Přestože tedy na daňové řízení v rozsahu, v němž se týká zjištění a stanovení daně, není možno aplikovat ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy, v řízení o sankci za nesplnění daňové povinnosti naopak musí být všechny aspekty práva na spravedlivý proces zachovány.

Navrhovaná právní úprava nijak neomezuje možnost domoci se soudní ochrany, která proto zůstává i v tomto případě zajištěna. Lze tedy říci, že navrhovaná právní úprava je v souladu s požadavkem Úmluvy na zajištění práva na spravedlivý proces.

6.2.2. Ochrana majetku

Z výše uvedeného rozhodnutí ve věci *Ferrazzini proti Itálii* dále vyplývá, že článek 1 Protokolu č. 1, týkající se ochrany majetku, vyhrazuje státům právo přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní. Státům je tedy umožněno přijmout zákony, kterými ukládají povinnost platit daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění, avšak s určitým omezením vyplývajícím z požadavku na respektování samotné podstaty vlastnického práva, do kterého je uložení daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění zasahováno. Takový zásah do vlastnického práva proto musí odpovídat požadavkům zákonnosti, legitimacy a proporcionality.

Požadavek **zákonnosti** je naplněn tehdy, pokud je zásah umožněn právním předpisem, který je v souladu s ústavním pořádkem, je dostupný, předvídatelný a obsahuje záruky proti svévoli.

- Posouzení **ústavnosti** navrhované právní úpravy je provedeno v bodu 4. Z hlediska Úmluvy přitom hraje roli jen zjevná neústavnost, případně neústavnost potvrzená příslušným orgánem (Ústavním soudem), jehož rozhodnutí nejsou právním předpisem respektována (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva *R & L, s. r. o., a ostatní proti České republice*).
- **Dostupnost** daňových předpisů (v širokém slova smyslu) je zajištěna vyhlášením ve Sbírce zákonů. Vzhledem ke skutečnosti, že daně a poplatky (resp. jiná obdobná

peněžítá plnění) lze ukládat pouze na základě zákona, což je zaručeno i na ústavní úrovni čl. 11 odst. 5 Listiny, resp. čl. 4 odst. 1 Listiny, lze konstatovat, že všechny základní povinnosti daňového subjektu jsou dnes upraveny na zákonné úrovni, a požadavek dostupnosti je tudíž naplněn.

- **Otázka předvídatelnosti** tuzemských daňových předpisů (v širokém slova smyslu) byla v minulosti opakovaně řešena Evropským soudem pro lidská práva (např. *AGRO-B, spol. s r. o., proti České republice* nebo *CBC-Union, s. r. o., proti České republice*), kde byla jejich předvídatelnost potvrzena. Předvídatelnost daňového předpisu souvisí s tím, nakolik je povinnost v právním textu jednoznačně formulována. Navrhovaná úprava formuluje požadavky na jednotlivé daňové subjekty jednoznačně, a tedy i požadavek předvídatelnosti je naplněn.
- **Záruku proti svévoli** a účinnou obranu proti nesprávnému postupu správce daně představují primárně řádné opravné prostředky, tedy odvolání popř. rozklad podle ustanovení § 109 a násl. daňového řádu. Povinností správce daně je přitom v souladu s ustanovením § 102 odst. 1 písm. f) daňového řádu uvést ve svém rozhodnutí poučení o tom, zda je možné proti danému rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je tak možno učinit, u kterého správce daně se odvolání podává a zároveň upozornit na případné vyloučení odkladného účinku. Pokud by toto poučení bylo nesprávné, neúplné nebo by zcela chybělo, je to spojeno s důsledky *pro bono* daného daňového subjektu (srov. § 261 daňového řádu). Vedle řádných opravných prostředků lze využít i mimořádných opravných prostředků dle daňového řádu, upravených v § 117 a násl. Kromě toho připouští daňový řád i jiné prostředky ochrany, kterými je třeba rozumět: námitku (srov. § 159 daňového řádu), stížnost (srov. § 261 daňového řádu) a podnět na nečinnost (srov. § 38 daňového řádu). Teprve tehdy, dojde-li k vyčerpání všech opravných prostředků podle daňového řádu, může se daňový subjekt obrátit na soud s žalobou proti rozhodnutí správního orgánu. Riziko svévole je tak díky existenci opravných prostředků, ale i díky možnosti obrátit se na soud eliminováno v nejvyšší možné míře, což platí obecně pro všechny daňové předpisy. Lze tedy konstatovat, že navrhovaná právní úprava nemění možnost daňových subjektů využít opravných prostředků, a tím je zajištěna slučitelnost návrhu úpravy s tímto požadavkem Úmluvy.

Požadavek **legitimity** znamená, že je nezbytné zajistit, aby zásah, ke kterému má na základě právního předpisu dojít, sledoval legitimní cíle ve veřejném nebo obecném zájmu. Aby byl požadavek legitimacy naplněn, je třeba tyto cíle specifikovat. Legitimním cílem je přitom každý cíl, který zákonodárce za cíl prohlásí, neboť neexistuje žádný, ani příkladný výčet takových cílů, jež by zákonodárce omezoval. Hlavním cílem návrhu zákona je povinná transpozice nových právních předpisů Evropské unie v oblasti spotřebních daní a daně z přidané hodnoty.

Proporcionalita (přiměřenost) jako poslední požadavek se na poli čl. 1 Protokolu č. 1 váže k tomu, že jednotlivec nesmí být nucen nést nadměrné individuální břemeno, typicky takové, které ohrožuje samotnou jeho existenci v rovině majetkových poměrů (hrozba ukončení podnikání či úpadku u právnické nebo fyzické osoby), včetně zabezpečování obživy pro sebe a pro rodinu v případě fyzické osoby. Sazby daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, stejně jako výše případných pokut, by proto neměly být likvidační (viz *Mikrotechna, s. r. o., proti České republice*, nebo *ORION Břeclav, s. r. o., proti České republice*). To, zda navrhovaná právní úprava nepovede k tzv. škrticímu (rdousicímu) efektu, je přitom třeba posuzovat i ve vztahu k ústavnímu pořádku (viz bod 4). S ohledem na charakter navrhovaných opatření nelze ve vztahu k tomuto návrhu zákona hovořit o rdousícím účinku.

6.2.3. Další dotčená ustanovení

S požadavkem záruky proti svévoli, uvedeném v předchozím bodě, úzce souvisí ustanovení článku 13 Úmluvy, které deklaruje právo na účinný vnitrostátní prostředek nápravy v případě porušení práva zaručeného Úmluvou. Ten je při správě daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění zajištěn možnostmi využít řádné i mimořádné opravné prostředky a kromě toho i další prostředky, jako jsou námitky, stížnost nebo podnět na nečinnost, popř. možnost domáhat se soudní ochrany, a také právem domáhat se náhrady škody a nemajetkové újmy, která byla porušením základního práva chráněného Úmluvou způsobena. Z tohoto hlediska je tedy soulad navrhované úpravy s Úmluvou zajištěn.

Zákaz **diskriminace** vyjádřený v článku 14 Úmluvy směřuje proti takovému zacházení, kdy by s osobami, které jsou ve stejném nebo obdobném postavení, bylo zacházeno nerovně, nebo naopak, kdy by s osobami, které se nacházejí v odlišném postavení, bylo zacházeno stejně. Pokud by tento přístup neměl žádné opodstatnění, tedy pokud by nebyl opřen o žádný legitimní a objektivní důvod, byl by diskriminační. I tento princip je v rámci návrhu předkládaného zákona plně respektován.

6.2.4. Závěr

S ohledem na to, že návrh zákona respektuje výše uvedené požadavky, lze jej považovat za slučitelný s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

7. Předpokládané hospodářské, finanční a další dopady navrhované právní úpravy

7.1. Transpozice alkoholové směrnice

7.1.1. Dopad na státní rozpočet

Vzhledem k charakteru změn v alkoholové směrnici, které je Česká republika povinna implementovat, se neočekává významný dopad do příjmové ani výdajové stránky státního rozpočtu.

7.1.2. Dopad na správce daně

Vzhledem k výše popsanému charakteru změn se nepředpokládají přímé hospodářské a finanční dopady na straně správce daně, jelikož k případnému přizpůsobení jeho procesů dojde standardními postupy v rámci běžné činnosti.

7.1.3. Dopad na daňové subjekty

Hospodářský a finanční dopad na daňové subjekty (podnikatelské prostředí) se předpokládá zanedbatelný vzhledem k již výše popsanému charakteru implementovaných změn.

Konkrétně s ohledem na úpravy týkající se výpočtu stupňů Plato lze konstatovat, že změny nabydou účinnosti až k 1. lednu 2031, do té doby bude postupováno na základě stávající praxe vyplývající z rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve věci C-30/17. I v roce 2031 však bude dopad na podnikatelské prostředí zanedbatelný, neboť okruh dotčených výrobků na trhu s pivem je okrajový a podnikatelské subjekty zároveň před vydáním příslušného rozsudku dlouhodobě postupovaly podle této praxe.

Určitý pozitivní dopad lze očekávat u opatření, které menším podnikatelským subjektům umožní v jiném členském státě, který ve svém daňovém systému aplikuje snížené sazby daně

na některý druh alkoholických nápojů vyrobený malými výrobci, uplatnit své výrobky při snížených sazbách spotřební daně (oproti standardním sazbám aplikovaným předmětným členským státem na produkci „standardních“ výrobců).

Toto může mít pozitivní dopad i na dopravce (obchodníky), kteří produkci tuzemských malých výrobců na předmětných zahraničních trzích nabízí. Sjednocení osvědčování rovněž povede k zvýšení právní jistoty a snížení administrativní zátěže dotčených subjektů. I v tomto případě však lze říci, že se jedná o marginální množství produktů na jednotlivých trzích.

7.1.4. Sociální dopady

Vzhledem k charakteru navrhovaných změn se neočekávají žádné sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

7.1.5. Dopady na životní prostředí

Vzhledem k charakteru navrhovaných změn se neočekávají žádné dopady na životní prostředí.

7.2. Transpozice směrnice o společném obranném úsilí

7.2.1. Dopad na státní rozpočet

Vzhledem k charakteru transpozičních změn, a to zejména z důvodu rozšíření osvobození, resp. vracení daně o další subjekty, lze očekávat mírný negativní rozpočtový dopad na příjmy veřejných rozpočtů (v řádech jednotek milionů Kč).

7.2.2. Dopad na správce daně

Dopad na správce daně se vzhledem k charakteru úpravy očekává minimální.

7.2.3. Dopad na daňové subjekty

Transponovaná úprava bude mít pozitivní finanční vliv na ozbrojené síly jiných členských států Evropské unie, jimž bude v případě, že se tyto síly podílejí na SOBP EU a splní další zákonem stanovené podmínky, umožněno nabývat zboží osvobozené od daně z přidané hodnoty a spotřební daně, služby osvobozené od daně z přidané hodnoty, resp. jim bude umožněno žádat o vracení daně.

7.2.4. Sociální dopady

Vzhledem k charakteru navrhovaných změn se neočekávají žádné sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

7.2.5. Dopady na životní prostředí

Vzhledem k charakteru navrhovaných změn se neočekávají žádné dopady na životní prostředí.

8. Zhodnocení dopadu navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná úprava je v souladu s ochranou soukromí a osobních údajů. K tomuto lze uvést, že při správě daní se uplatňuje zásada neveřejnosti. Informace o poměrech daňových subjektů jsou tak chráněny povinností mlčenlivosti a nemohou být zpřístupněny veřejnosti. Porušení

povinnosti mlčenlivosti, ať již úřední osobou správce daně nebo osobou zúčastněnou na správě daní, je přestupkem, za který lze uložit pokutu až do výše 500 000 Kč.

Navrhovaná úprava oproti stávajícímu stavu nerozšiřuje okruh subjektů, které osobní údaje zpracovávají (tj. správce daně), stejně jako nerozšiřuje okruh osob povinných osobní údaje správci daně poskytovat.

V oblasti spotřebních daní vyvstává otázka zasahování do ochrany osobních údajů pouze s ohledem na stávající způsob identifikace plátců daně v případě fyzických osob podnikajících. V rámci získání a zpracování těchto osobních údajů jsou využívány stávající (totožné) systémy, které jsou plně kompatibilní s právní úpravou ochrany osobních údajů. Navržená právní úprava nijak nenarušuje stávající legitimní zákonný rámec pro zpracování osobních údajů správcem daně. Jde o přiměřené a relevantní zpracování osobních údajů omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány, tedy především k zajištění pohybu vybraných výrobků na území EU a jejich kontrolu, která má zabránit daňovým únikům.

V jiných ohledech návrh zákona nezasahuje do ochrany soukromí či osobních údajů. Návrh zákona žádným jiným způsobem nemění dosavadní praxi v této oblasti. Návrh zákona není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.), ani se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Návrh zákona není v rozporu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), které je použitelné od 25. května 2018.

9. Zhodnocení korupčních rizik navrhovaného řešení (CIA)

Obecně lze k navrhované úpravě ve vztahu ke vzniku korupčních rizik uvést následující:

9.1. Přiměřenost

Pokud jde o rozsah působnosti správního orgánu, je rozhodující jak zákonný okruh působností jako takový, tak míra diskrece, kterou zákon při výkonu jednotlivých působností správnímu orgánu umožňuje, resp. jakou míru diskrece zákon předpokládá. Jakýkoli normativní text zakotvující určitou míru diskrece sám o sobě představuje potenciální korupční riziko. Proto se při přípravě takového ustanovení vždy poměřuje nutnost zavedení takové diskrece daného orgánu s mírou zásahu do individuální sféry subjektu, o jehož právech a povinnostech by se v rámci této diskrece rozhodovalo. Navržená právní úprava mění kompetence správních orgánů pouze způsobem, který zpřesňuje rozsah kompetencí stávajících, přičemž míra diskrece je vzhledem k vymezení povinností (ať už zákonem nebo mezinárodní smlouvou) minimální.

9.2. Efektivita

Z hlediska efektivity lze k předložené úpravě uvést, že k uložení i k vynucování splnění povinnosti při správě daní je věcně a místně příslušný správce daně. Správce daně obvykle disponuje podklady pro vydání daného rozhodnutí, ale i potřebnými odbornými znalostmi, čímž je zaručena efektivní implementace dané regulace i její efektivní kontrola, případně vynucování. Nástroje kontroly a vynucování jsou v oblasti správy daní upraveny jako obecné instituty daňového řádu.

9.3. Odpovědnost

Zvolená právní úprava vždy jasně reflektuje požadavek čl. 79 odst. 1 Ústavy, podle něhož musí být působnost správního orgánu stanovena zákonem.

Odpovědnou osobou na straně správce daně, resp. jiného správního orgánu je v daňovém řízení vždy úřední osoba. Určení konkrétní úřední osoby je prováděno na základě vnitřních předpisů, resp. organizačního uspořádání konkrétního správního orgánu, přičemž popis své organizační struktury je správní orgán povinen zveřejnit na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Totožnost konkrétní úřední osoby je přitom seznatelná zákonem předvídaným postupem (srov. § 12 odst. 4 daňového řádu); úřední osoba je povinna se při výkonu působnosti správního orgánu prokazovat příslušným služebním průkazem.

9.4. Opravné prostředky

Z hlediska opravných prostředků existuje možnost účinné obrany proti nesprávnému postupu správce daně v první řadě v podobě řádného opravného prostředku, kterým je odvolání, resp. rozklad (srov. § 109 a násl. daňového řádu). V souladu s § 102 odst. 1 písm. f) daňového řádu má správce daně povinnost v rozhodnutí uvést poučení, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je tak možno učinit, u kterého správce daně se odvolání podává, spolu s upozorněním na případné vyloučení odkladného účinku. Neúplné, nesprávné nebo chybějící poučení je spojeno s důsledky *pro bono* daného subjektu uvedenými v § 110 odst. 1 daňového řádu. Existuje také možnost užití mimořádných opravných prostředků dle daňového řádu (srov. § 117 a násl. daňového řádu). Vedle opravných prostředků daňový řád připouští rovněž jiné prostředky ochrany, kterými je třeba rozumět: námitku (srov. § 159 daňového řádu), stížnost (srov. § 261 daňového řádu), podnět na nečinnost (srov. § 38 daňového řádu).

9.5. Kontrolní mechanismy

Z hlediska systému kontrolních mechanismů je nutno uvést, že oblast daňového práva se pohybuje v procesním režimu daňového řádu, jenž obsahuje úpravu kontroly a přezkumu přijatých rozhodnutí, a to primárně formou opravných prostředků. Proti rozhodnutím je možno podat odvolání anebo v určitých případech užít mimořádných opravných prostředků či jiných prostředků ochrany (viz předchozí bod). Vedle toho lze využít rovněž dozorčí prostředky, čímž je zaručena dostatečná kontrola správnosti a zákonnosti všech rozhodnutí vydávaných v režimu daňového řádu.

Soustavy orgánů vykonávajících správu daní současně disponují interním systémem kontroly v rámci hierarchie nadřízenosti a podřízenosti včetně navazujícího systému personální odpovědnosti. V případě vydání nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu je s odpovědností konkrétní úřední osoby spojena eventuální povinnost regresní náhrady škody, za níž v důsledku nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu odpovídá stát.

Z hlediska transparency a otevřenosti dat lze konstatovat, že navrhovaná úprava nemá vliv na dostupnost informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Při správě daní se uplatňuje zásada neveřejnosti. Informace o poměrech daňových subjektů jsou tak chráněny povinností mlčenlivosti pod hrozbou pokuty do výše 500 000 Kč a nemohou být zpřístupněny veřejnosti. Tím ovšem nemůže být dotčeno právo samotného daňového subjektu na informace o něm soustředěvané. Toto právo je realizováno prostřednictvím nahlázení

do spisu a osobních daňových účtů. Získání informací je daňovým subjektům umožněno také prostřednictvím daňové informační schránky podle § 69 daňového řádu.

Pokud dochází k zavedení nových kompetencí orgánů veřejné správy, jsou potenciální korupční rizika, jež nejsou popsána výše, zohledněna ve zvláštní části důvodové zprávy.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu ve smyslu usnesení vlády č. 343/D z roku 2015.

11. Odůvodnění návrhu na vyslovení souhlasu Poslaneckou sněmovnou v prvním čtení

Navrhuje se požádat Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o vyslovení souhlasu s návrhem již v prvním čtení podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, a to z následujících důvodů.

Návrh zákona představuje minimalistickou povinnou transpozici směrnic, neboť obsahuje jen takovou úpravu, kterou je nutné přijmout k řádnému promítnutí nových směrnic do českého právního řádu.

Vzhledem ke konci volebního období Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky je vhodné ukončit legislativní proces tohoto návrhu zákona co nejrychleji tak, aby bylo zaručeno dodržení transpozičních lhůt.

I přesto, že příprava návrhu započala před schválením konečné verze příslušných právních předpisů na úrovni Evropské unie, ke kterým došlo částečně na konci července 2020, vznikl vzhledem k nutnosti přijmout tento právní předpis před koncem výše zmíněného volebního období tlak na průběh legislativního procesu tak, aby bylo možné dodržet závazky České republiky vůči Evropské unii vyplývající z implementace unijních předpisů v oblasti spotřebních daní a daně z přidané hodnoty.

Nad rámec transpozice evropských předpisů a změn na ni přímo reagujících obsahuje tento návrh zákona pouze legislativně technické změny.

II. Zvláštní část

K části první - změna zákona o spotřebních daních

K čl. I

K bodu 1 (poznámka pod čarou č. 1)

Do povinného výčtu unijních předpisů, které zapracovává zákon o spotřebních daních, se doplňuje nová směrnice Rady (EU) 2020/1151 ze dne 29. července 2020, kterou se mění směrnice 92/83/EHS o harmonizaci struktury spotřebních daní z alkoholu a alkoholických nápojů.

K bodu 2 (poznámka pod čarou č. 1)

Do povinného výčtu unijních předpisů, které zapracovává zákon o spotřebních daních, se doplňuje nová směrnice Rady (EU) 2019/2235 ze dne 16. prosince 2019, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a směrnice o společném obranném úsilí.

K bodu 3 (§ 3a odst. 1 písm. a))

V důsledku implementace alkoholové směrnice dochází k aktualizaci kódů nomenklatury, kterými se řídí vymezení předmětu daně z lihu, piva, vína a meziproduktů, a to nařízením č. 2658/87, ve znění nařízení č. 2018/1602 platném k 1. lednu 2019. Ustanovení § 3a odst. 1 písm. b) a odstavce 2 zákona o spotřebních daních zůstává touto změnou nedotčeno, neboť se tato změna týká výhradně minerálních olejů, na které se vztahuje směrnice 2003/96/ES.

K bodu 4 (§ 11 odst. 1 písm. c) a poznámka pod čarou č. 17a)

V souvislosti s implementací směrnice o společném obranném úsilí se do § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních vkládá nové osvobození od spotřební daně, které se vztahuje na vybrané výrobky dopravené z území jiného členského státu na daňové území České republiky pro ozbrojené síly jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP. Jedná se o situace, kdy se ozbrojené síly některého z členských států podílejí na činnostech v rámci SBOP podle ustanovení hlavy V kapitoly 2 oddílu 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, na které nelze použít osvobození od spotřební daně podle § 11 odst. 1 písm. d) zákona o spotřebních daních, resp. čl. 12 odst. 1 písm. c) směrnice 2008/118/ES.

Doprava takto osvobozených vybraných výrobků se uskutečňuje v režimu podmíněného osvobození od daně s elektronickým průvodním dokladem a za použití potvrzeného osvědčení o osvobození od spotřební daně. Tímto osvědčením se nově stanoví společné osvědčení o osvobození od daně z přidané hodnoty a spotřební daně, jehož formulář tvoří přílohu II nařízení Rady č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Již v současné době je společný formulář pro osvědčení o osvobození od daně z přidané hodnoty a spotřební daně používán pro účely spotřebních daní namísto formuláře uvedeného v nařízení Komise (ES) č. 31/96. Dochází tak k narovnání právního stavu v zákoně o spotřebních daních vůči aplikační praxi.

Toto osvědčení potvrzuje pro účely písmene c) Ministerstvo obrany České republiky, čímž se sjednocuje postup pro oblast daně z přidané hodnoty a spotřebních daní.

V poznámce pod čarou č. 17a se nahrazuje odkaz na nařízení Komise (ES) č. 31/96 odkazem na nařízení Rady č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, které v příloze II

obsahuje formulář pro společné osvědčení o osvobození od daně z přidané hodnoty a spotřební daně.

K bodu 5 (§ 11 odst. 1 písm. d))

Jde o legislativně technickou změnu reagující na zavedení zkratky v § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních, přičemž je zároveň upřesněno, že předmětné dopravy vybraných výrobků jsou doprovázeny již potvrzeným osvědčením.

Toto osvědčení potvrzuje pro účely písmene c) Ministerstvo obrany České republiky, čímž se sjednocuje postup pro oblast daně z přidané hodnoty a spotřebních daní.

K bodu 6 (§ 11 odst. 1 písm. e))

Jde o legislativně technickou změnu reagující na zavedení zkratky v § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních, přičemž je zároveň upřesněno, že předmětné dopravy vybraných výrobků jsou doprovázeny již potvrzeným osvědčením.

Toto osvědčení potvrzuje pro účely písmene e) Celní úřad pro hlavní město Prahu.

K bodu 7 (§ 15a odst. 1)

Dosavadní úprava uvedená v § 15a odst. 1 zákona o spotřebních daních upravuje nárok na vrácení daně ozbrojeným silám státu, který je členem Severoatlantické smlouvy, nebo státu zúčastněného v Partnerství pro mír, s výjimkou ozbrojených sil České republiky. Nově se tato úprava rozšiřuje na ozbrojené síly členského státu, který se podílí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP, a to na základě směrnice o společném obranném úsilí. Pokud jde o nárok na vrácení daně ozbrojeným silám státu zúčastněného v Partnerství pro mír, jedná se o právní úpravu, která se zakládá na mezinárodním smluvním vztahu mezi státy Severoatlantické aliance a státy, které přistoupily k Partnerství pro mír na základě „Dohody mezi členskými státy Severoatlantické smlouvy a ostatními státy zúčastněnými v Partnerství pro mír o statutu jejich ozbrojených sil“ (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 297/1996 Sb.), kde v článku I této dohody je stanoveno, že až na výjimky uvedené v této Dohodě a kterémkoliv doplňkovém protokolu týkajícím se jejich smluvních stran budou všechny členské státy této Dohody uplatňovat ustanovení NATO SOFA, jako kdyby všechny členské státy této Dohody byly smluvními stranami NATO SOFA. Podle článku XI bod 11 této Dohody přijímající stát učiní zvláštní opatření k tomu, aby bylo možné dodávat bez jakýchkoliv poplatků a daní palivo, olej a maziva pro služební vozidla, letadla a lodě ozbrojených sil nebo civilní složky. Režim daňového zvýhodnění pro ozbrojené síly státu zúčastněného v Partnerství pro mír na základě mezinárodních smluv je tak obdobný režimu pro ozbrojené síly státu, který je členem Severoatlantické smlouvy, vycházejícímu z unijního práva.

K bodu 8 (§ 15a odst. 4)

V souvislosti s rozšířením osvobození od spotřební daně na vybrané výrobky dopravené z území jiného členského státu na daňové území České republiky pro ozbrojené síly jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP, se do ustanovení § 15a odst. 4 zákona o spotřebních daních doplňuje pro účely započítávání do limitu pro vrácení daně i nové osvobození od spotřební daně uvedené v ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních.

K bodu 9 (§ 25 odst. 1 písm. a) bod 3)

V souvislosti s novým osvobozením od spotřební daně na vybrané výrobky dopravené z území jiného členského státu na daňové území České republiky pro ozbrojené síly jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP, se stanoví tyto ozbrojené síly novými příjemci v § 25 odst. 1 bod 3 zákona

o spotřebních daních, které zahrnuje všechny příjemce s osvobozeným účelem v rámci dopravy v režimu podmíněného osvobození od daně mezi členskými státy.

K bodu 10 (§ 25 odst. 5)

Jde o legislativně technickou změnu reagující na zavedení zkratky v § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních.

K bodu 11 (§ 26 odst. 6)

V souladu se zavedením osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě pro malé výrobce alkoholických nápojů na základě alkoholové směrnice (viz nová část čtvrtá zákona o spotřebních daních) se stanoví, že v případě, kdy má být uplatněna snížená sazba spotřební daně z alkoholických výrobků v jiném členském státě, musí být osvědčení vydané českým správcem daně přiloženo k návrhu elektronického průvodního dokladu pomocí elektronického systému podle § 26 odst. 3 zákona o spotřebních daních.

K bodu 12 (§ 27 odst. 7)

Vložením nového odkazu na ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních se stanoví, že v průběhu dopravy v režimu podmíněného osvobození od daně mezi členskými státy nelze změnit místo ukončení dopravy, pokud jsou vybrané výrobky dopravovány pro ozbrojené síly jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP, stejně jako v případě osvobozených příjemců podle § 11 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebních daních.

K bodu 13 (§ 27a odst. 1)

V souladu se zavedením osvědčení pro malé výrobce alkoholických nápojů na základě alkoholové směrnice (viz nová část čtvrtá zákona o spotřebních daních) se stanoví, že v případě, pokud má být na pivo (jako jediný druh vybraného výrobku, na který lze v tuzemsku uplatnit sníženou sazbu daně z titulu malého nezávislého výrobce alkoholických nápojů) uplatněna snížená sazba spotřební daně z piva, je zavedena povinnost zaslat osvědčení vydané správcem daně z jiného členského státu nebo vlastní osvědčení splňující kritéria stanovená v přímo použitelném prováděcím předpise Komise spolu s oznámením o přijetí vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně pomocí elektronického systému správci daně místně příslušnému místu přijetí vybraných výrobků. V případě, že příjemce vybraných výrobků nemá toto osvědčení, které bylo vydáno výrobcí těchto vybraných výrobků v jiném členském státě, k dispozici, je v tomto ustanovení nastavena povinnost toto osvědčení dodatečně k oznámení o přijetí vybraných výrobků přiložit, a to ve lhůtě do 25. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla daná doprava ukončena. Nejedná se však o případ, kdy osvědčení neměl příjemce k dispozici z toho důvodu, že výrobci v tento okamžik nebylo vystaveno, ale pouze o případ, že výrobce již toto osvědčení obdržel, ale nebylo doručeno do dispozice příjemci.

K bodu 14 (§ 27a odst. 2)

Vložením nového odkazu na ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních se stanoví, že ozbrojené síly jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP po přijetí vybraných výrobků předloží oznámení o přijetí jiným způsobem než pomocí elektronického systému EMCS. S tímto dokladem rovněž předloží osvědčení o osvobození od spotřební daně správci daně místně příslušnému podle sídla nebo místa pobytu.

Pokud jde o zrušení věty poslední, jedná se o legislativně technickou změnu reagující na zavedení zkratky v § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních.

K bodu 15 (§ 27a odst. 3)

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na zavedení zkratky v § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních.

K bodu 16 (§ 28 odst. 1)

V souvislosti se zavedením nového příjemce pro dopravu vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně mezi členskými státy, tj. ozbrojené síly jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP, se tato skutečnost doplňuje do ustanovení § 28 odst. 1 zákona o spotřebních daních, které stanoví, že za porušení režimu podmíněného osvobození od daně během dopravy se považuje situace, kdy není ve stanovené lhůtě ukončena doprava příjemci, tzn. včetně příjemce uvedeného v § 11 odst. 1 písm. c) zákona o spotřebních daních.

K bodu 17 (§ 67 odst. 3 a poznámka pod čarou č. 69)

Tato úprava má za cíl zpřesnit stávající ustanovení, tedy přesně definovat, jaký líh je také považován za nedenaturovaný. Písmeno a) se týká případů, kdy líh není považován za zvláště denaturovaný, písmeno b) případů, ve kterých líh není považován za obecně denaturovaný. Písmeno c) se vztahuje na situace, kdy členský stát A zjistí zneužití zvláště denaturovaného lihu, který je denaturován v souladu s požadavky členského státu B a je obsažen ve výrobku. Písmeno d) je vztaženo ke zneužití lihu obecně denaturovaného, který je denaturován v souladu s nařízením Komise (ES) č. 3199/93 ze dne 22. listopadu 1993 o vzájemném uznávání postupů úplné denaturace lihu pro účely osvobození od spotřební daně, v platném znění.

K bodu 18 (§ 67 odst. 4)

Do tohoto ustanovení byla přesunuta úprava obsažená v poslední větě dosavadního § 67 odst. 3 zákona o spotřebních daních s tím, že je formulačně zpřesněna a doplněna ve smyslu alkoholové směrnice. V případě, že Ministerstvo financí po vyjádření Ministerstva zemědělství rozhodlo, že líh není osvobozen od daně, avšak Komise následně vydá negativní rozhodnutí v této věci, postupuje se podle tohoto rozhodnutí Komise ode dne jeho platnosti.

K bodu 19 (§ 71 odst. 1 písm. d))

V souladu s alkoholovou směrnicí se aktualizují odkazy na použitelné předpisy v dané oblasti, přičemž se stanoví odkaz na zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech, který implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES ze dne 6. listopadu 2001 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků.

K bodu 20 (§ 71 odst. 1 písm. d) a poznámka pod čarou č. 70)

V souladu s alkoholovou směrnicí se aktualizují odkazy na použitelné předpisy v dané oblasti. Vzhledem k tomu, že směrnice 2001/82/ES je od 28. ledna 2022 zrušena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/6 ze dne 11. prosince 2018 o veterinárních léčivých přípravcích a o zrušení směrnice 2001/82/ES, se v návrhu novely zákona o spotřebních daních stanoví odkaz na příslušné nařízení, a to s odloženou účinností od 28. ledna 2022.

K bodu 21 (§ 71a)

V souladu s alkoholovou směrnicí se explicitně stanoví, že doprava obecně denaturovaného lihu ve volném daňovém oběhu mezi členskými státy musí být provázena zjednodušeným průvodním dokladem. Doprava zvláště denaturovaného lihu probíhá mezi členskými státy v režimu podmíněného osvobození od daně s tím, že se osvobození na zvláště denaturovaný líh uplatní až po jeho zapracování do konečného výrobku v členském státě určení. Konečný výrobek obsahující zvláště denaturovaný líh již nepodléhá žádnému režimu sledování vybraných výrobků.

K bodu 22 (§ 81 odst. 3)

Alkoholová směrnice umožňuje členským státům zvolit si mezi dvěma způsoby výpočtu spotřební daně z piva, a to podle skutečného obsahu alkoholu nebo podle stupňů Plato. Použití metody Plato u ochucených nebo slazených piv však dlouhodobě vedlo k rozdílným výkladům a vyústilo až v soudní spor ve věci *C-30/17 Kompania Piwowska S.A.* Rozdílnost ve výkladu spočívala v tom, v jakém stádiu a zda vůbec mají být přidána sladidla či ochucovadla zohledněna při výpočtu pomocí metody Plato, resp. procentního obsahu extraktu původní mladiny v hotovém výrobku.

Nové znění alkoholové směrnice potvrzuje dosavadní výklad v otázce zdanění ochucených piv metodou Plato podle zákona o spotřebních daních, a tím tak neguje rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci *C-30/17*, podle něhož by složky přidané po skončení procesu kvašení neměly být zohledněny ve výpočtu metodou stupňů Plato tak, aby ochucené pivo nebylo zdaněno více než pivo, ze kterého se příslušné ochucené pivo vyrábí.

Vzhledem k tomu, že Česká republika na základě rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci *C-30/17*, umožnila dotčeným subjektům postupovat ve smyslu tohoto rozsudku, rozhodlo Ministerstvo financí, že vyjde subjektům vstříc a do zákona zapracuje uplatnění přechodného ustanovení z alkoholové směrnice, tedy, že Česká republika využije možnosti, aby členské státy, které ke dni 29. července 2020 nebraly pro účely měření stupňů Plato v potaz složky piva, jež byly přidány po kvašení, mohly v této praxi pokračovat do 31. prosince 2030. Je tak splněna podmínka obsažená v čl. 1 odst. 1 směrnice Rady (EU) 2020/1151.

Pro zvýšení právní jistoty subjektů je zákonem s účinností od 1. ledna 2022 explicitně stanoveno, že do 31. prosince 2030 se pro účely metody určení extraktu původní mladiny neberou v potaz složky piva přidané po skončení kvašení, aby mohly pokračovat v postupu, který začal být v České republice uplatňován po přijetí výše uvedeného rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie.

K bodu 23 (§ 81 odst. 3)

Alkoholová směrnice umožňuje členským státům zvolit si mezi dvěma způsoby výpočtu spotřební daně z piva, a to podle skutečného obsahu alkoholu nebo podle stupňů Plato. Použití metody Plato u ochucených nebo slazených piv však dlouhodobě vedlo k rozdílným výkladům a vyústilo až v soudní spor ve věci *C-30/17 Kompania Piwowska S.A.* Rozdílnost ve výkladu spočívala v tom, v jakém stádiu a zda vůbec mají být přidána sladidla či ochucovadla zohledněna při výpočtu pomocí metody Plato, resp. procentního obsahu extraktu původní mladiny v hotovém výrobku.

Nové znění alkoholové směrnice potvrzuje dosavadní výklad v otázce zdanění ochucených piv metodou Plato podle zákona o spotřebních daních, a tím tak neguje rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci *C-30/17*, podle něhož by složky přidané po skončení procesu kvašení neměly být zohledněny ve výpočtu metodou stupňů Plato tak, aby ochucené pivo nebylo zdaněno více než pivo, ze kterého se příslušné ochucené pivo vyrábí.

Česká republika využila možnosti obsažené v alkoholové směrnici, aby členské státy, které ke dni 29. července 2020 nebraly pro účely měření stupňů Plato v potaz složky piva, jež byly přidány po kvašení, mohly v této praxi pokračovat do 31. prosince 2030.

Úprava obsažená v alkoholové směrnici bude v České republice účinná od 1. ledna 2031 a explicitně se tedy do § 81 odst. 3 zákona o spotřebních daních doplňuje, že pro určení extraktu původní mladiny se při výpočtu zohledňují všechny složky, které jsou přidány po skončení kvašení v rámci výroby piva. Pro výpočet extraktu původní mladiny se do tzv. Ballingova vzorce, který je stanoven ve vyhlášce č. 468/2003 Sb., o stanovení vzorce pro výpočet extraktu

původní mladiny a metodách určení extraktu původní mladiny, zpětně dosadí množství cukrů či jiných sladidel přidaných po skončení procesu kvašení.

Ustanovení s odloženou účinností je obsahem současného návrhu novely zákona, neboť Česká republika je zavázána transponovat schválené změny jednotlivých ustanovení alkoholové směrnice do zákona o spotřebních daních do konce roku 2021.

K bodu 24 (§ 82 odst. 3)

Jde o legislativně technickou změnu, kdy se definice hlavního výrobního provozního souboru podle tohoto ustanovení (tj. „varna, spilka a ležácký sklep, případně cylindrokonické tanky“) omezuje pouze na hlavní výrobní provozní soubor určený k výrobě piva (pro jiné vybrané výrobky existují jiné hlavní výrobní provozní soubory specifické pro tyto výrobky a použitou technologii).

K bodu 25 (§ 85 odst. 5)

V souladu s alkoholovou směrnicí se stanoví, že malým nezávislým výrobcům piva usazeným v jiném členském státě se přizná stejné daňové zacházení jako tuzemským malým nezávislým pivovarům, a to na základě osvědčení vydaného správcem daně z jiného členského státu nebo na základě vlastního osvědčení, které splňuje kritéria stanovená v prováděcím nařízení Komise upravujícím požadavky týkající se vystavení správního dokladu pro dopravu zboží v případě vlastní certifikace. To znamená, že pokud je pivo vyrobené takovým malým nezávislým výrobcem, pak osoba, které vznikne povinnost daň přiznat a zaplatit, má povinnost v případě uplatnění snížené sazby spotřební daně k daňovému přiznání přiložit výše zmíněné osvědčení.

K bodu 26 (§ 93 odst. 1)

V § 93 odst. 1 a novém § 93 odst. 4 dochází k nahrazení dosavadní legislativní zkratky „víno“ definicí pojmu „víno“. K této legislativně technické úpravě dochází z důvodu nutnosti odlišného použití pojmu „víno“ v části čtvrté zákona o spotřebních daních, kde je nutné tento pojem navázat na alkoholovou směrnicí. K věcné změně však nedochází.

K bodu 27 (§ 93 odst. 2 písm. a) a b))

V souvislosti s aktualizací kódů kombinované nomenklatury v alkoholové směrnicí podle nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/1602, se nahrazuje kód nomenklatury 2204 21 10 kódy nomenklatury 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08 a 2204 21 09.

K bodu 28 (§ 93 odst. 2 písm. a) a poznámka pod čarou č. 60)

Jde o aktualizaci odkazu na předpis, ve kterém je definován pojem „skutečný obsah alkoholu“.

K bodu 29 (§ 93 odst. 4)

V § 93 odst. 1 a novém § 93 odst. 4 dochází k nahrazení dosavadní legislativní zkratky „víno“ definicí pojmu „víno“. K této legislativně technické úpravě dochází z důvodu nutnosti odlišného použití pojmu „víno“ v nové části čtvrté zákona o spotřebních daních, kde je nutné tento pojem navázat na alkoholovou směrnicí. K věcné změně však nedochází.

K bodu 30 (§ 93 odst. 5)

Vzhledem k tomu, že je pojem „víno“ v nové části čtvrté zákona o spotřebních daních vnímán úžeji (neobsahuje fermentované nápoje) než ve zbylé části zákona o spotřebních daních, je nutné pro účely použití v nové části čtvrté zákona o spotřebních daních vložit samostatnou definici pojmu „meziprodukty“, která není navázána na definici „vína“ v § 93 odst. 1 zákona o spotřebních daních. S tím souvisí omezení definice obsažené v § 93 odst. 5 zákona o spotřebních daních, a to tím způsobem, že se vyloučí její použití pro účely nové části čtvrté zákona o spotřebních daních.

K bodu 31 (§ 96)

Jde pouze o legislativně technickou změnu související s vložením nového odstavce 4 do § 93 (viz novelizační bod 30) a přečíslováním stávajícího odstavce 4 na odstavce 5.

K bodu 32 (§ 132 až 134)

K § 132

Novým ustanovením se do zákona o spotřebních daních zavádí postup a podmínky pro získání osvědčení pro osobu, která na daňovém území České republiky vyrábí líh, pivo, víno, ostatní kvašené nápoje nebo meziprodukty, které budou dopravovány do jiného členského státu aplikujícího sníženou sazbu spotřební daně pro malé nezávislé výrobce výrobků podléhajících spotřební dani z lihu, piva, vína, ostatních kvašených nápojů nebo meziproduktů. Toto osvědčení obsahuje kromě informace o splnění podmínek nezávislosti také výši výroby daného druhu vybraných výrobků, a to za kalendářní rok bezprostředně předcházející vydání tohoto osvědčení. Cílem tohoto opatření je zajistit, aby české hospodářské subjekty byly na daňovém území jiného členského státu stejně daňově zvýhodněny, jako v něm usazení malí nezávislí výrobci předmětných vybraných výrobků.

Žádost o vydání osvědčení se podává samostatně pro každý druh vybraných výrobků.

Podmínky pro získání osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě, zejména pak stanovení maximálního kvantitativního limitu objemu výroby ve stanovených jednotkách za jeden kalendářní rok, jsou stanoveny v souladu s požadavky alkoholové směrnice. K podmínkám, které musí žádající osoba splnit, patří také podmínky nezávislosti, které bude nově vymezovat § 133 zákona o spotřebních daních, a zákaz předmětné výroby vyrábět v licenci. Pokud žádající osoba nesplňuje podmínky nezávislosti, vyrábí daný druh vybraných výrobků v licenci, případně překročí zákonem stanovený limit výroby, správce daně podanou žádost zamítne.

Formulář osvědčení stanoví Komise ve svém prováděcím předpisu.

Správci daně je uložena lhůta pro rozhodnutí o žádosti o vydání osvědčení v délce 30 dnů ode dne podání této žádosti, přičemž běh této lhůty však započne nejdříve 1. ledna kalendářního roku, pro který je osvědčení vydáváno. Důvodem pro omezení začátku běhu této lhůty je fakt, že toto osvědčení správce daně vydává na základě výše výroby dané osoby za celý kalendářní rok bezprostředně předcházející kalendářnímu roku, na který se osvědčení vydává. Fakticky je tedy toto osvědčení možné vydat až po skončení bezprostředně předcházejícího kalendářního roku. To znamená nutnost nastavení, že i pokud by byla žádost podána před koncem bezprostředně předcházejícího kalendářního roku, započne tato lhůta 1. ledna. Tím je zajištěno, že správce daně bude mít vždy k dispozici celou tuto lhůtu.

K § 133

Ustanovení specifikuje podmínky nezávislosti pro výrobce daného druhu vybraných výrobků, kteří chtějí žádat o vydání osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě pro vybrané výrobky uvedené v novém § 132 zákona o spotřebních daních. Podmínky jsou vymezeny podobně, jako je tomu v již existujících ustanoveních zákona o spotřebních daních, které upravují nezávislost malého nezávislého pivovaru (§ 82 zákona o spotřebních daních). Jedná se zejména o stanovení podmínek, kdy je výrobce považován za právně nebo hospodářsky závislého, dále je vymezeno, že jím provozovaný daňový sklad nesmí být svými nadzemními ani podzemními provozními ani skladovacími prostorami technologicky či jinak propojen s prostorami jiného daňového skladu daného druhu vybraných výrobků. Podmínka

nepropojenosti provozních a skladovacích prostor se nevztahuje na daňový sklad provozovaný malým výrobcem lihu.

Podle odstavce 3 se výrobce, který žádá o vydání osvědčení, považuje za výrobce splňujícího podmínky nezávislosti i v případě, že je právně či hospodářsky závislý na jiném výrobcí stejného druhu vybraných výrobků, a to pouze pokud splňuje podmínku výrobní nezávislosti. Výrobní nezávislostí se rozumí podmínka obsažená v novém § 133 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebních daních. Právní nebo hospodářskou závislostí se rozumí, že existuje vztah právní nebo hospodářské závislosti výrobce, který žádá o vydání osvědčení, na jiném výrobcí nebo více výrobcích stejného druhu vybraných výrobků, který nebo kteří s žádajícím výrobcem tvoří uzavřenou a na dalších výrobcích stejného druhu vybraných výrobků nezávislou množinu výrobců daného druhu vybraných výrobků, mezi kterými existují vztahy právní či hospodářské závislosti. Není přitom nutné, aby vztahy závislosti existovaly mezi všemi členy skupiny navzájem: k vytvoření množiny propojených subjektů stačí i propojení vztahy závislosti přes jednoho nebo více výrobců (tj. existuje-li vztah závislosti mezi výrobcí A a B, jiný vztah závislosti mezi B a C a dále ještě jiný vztah závislosti mezi výrobcí C a D, tvoří uzavřenou množinu všichni čtyři výrobci, i když mezi výrobcí A a D není žádný přímý vztah ani přímý mezičlánek). Pro vydání osvědčení je podstatné, zda žádající výrobce společně s tímto výrobcem či výrobcí plní limit maximální výroby daného druhu vybraných výrobků podle nového § 132 odst. 5 písm. b) zákona o spotřebních daních, v podstatě jako by se jednalo o jediného výrobce; za výrobu daného druhu vybraných výrobků výrobce žádajícího o osvědčení se potom považuje souhrnná výroba všech právně či hospodářsky závislých výrobců v rámci výše popsané množiny. Tato fikce ovšem v souladu s alkoholovou směrnicí neplatí pro výrobce lihu, kde společné posuzování právně nebo hospodářsky závislých výrobců lihu (vytvoření množiny a její společné posouzení) není pro účely posouzení žádajícího výrobce jako malého nezávislého výrobce umožněno a jakákoli právní nebo hospodářská závislost proto žádajícího výrobce lihu při žádání o vydání osvědčení diskvalifikuje.

Vzhledem k tomu, že v některých zákonem stanovených případech nemusí být vybraný výrobek vyráběn v daňovém skladu, ustanovení odstavce 4 v těchto případech zavádí posuzování nezávislosti i pro tyto případy.

K § 134

V návaznosti na ustanovení § 132 odst. 1 se pro účely potvrzení výroby v novém § 134 stanoví, co se rozumí vínem, ostatními kvašenými nápoji a meziprodukty. Definice vína v tomto ustanovení je stanovena výhradně pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě. Tímto novým ustanovením tak není dotčen předmět daně z vína a meziproduktů.

V tomto ustanovení se jedná výhradně o osobu, která hodlá uplatňovat sníženou sazbu daně v jiném členském státě, nejedná se tedy o malého výrobce vína podle § 100a zákona o spotřebních daních, který je definován zejména ve smyslu zjednodušení formalit při dopravách vína v souladu se směrnicí 2008/118/ES a s příslušnými předpisy v oblasti zemědělství.

V případě definice meziproduktů obsažené v odstavci 3 se jedná obsahem o stejný rozsah vybraných výrobků jako v případě definice obsažené v § 93 odst. 5 zákona o spotřebních daních. Tato definice je zde obsažena pouze z toho důvodu, že pro novou část čtvrtou zákona o spotřebních daních je víno definováno úžeji než pro zbylou část zákona o spotřebních daních, proto není možné bez dalšího použít definici obsaženou v § 93 odst. 5.

K čl. II - přechodná ustanovení

K bodu 1

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že pro uplatnění daně, jakož i práv a povinností vyplývajících ze zákona před účinností tohoto zákona se použijí předpisy platné do dne předcházejícího účinnosti (dosavadní předpisy). Daňová povinnost je zde chápána v jejím obecném smyslu, nejedná se tedy o vznik daňové povinnosti, jak je definován v § 8 zákona o spotřebních daních, který je navázán na výrobu vybraných výrobků. Toto ustanovení tak bude aplikováno zejména na vybrané výrobky, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto novelizačního bodu uvedeny do volného daňového oběhu.

K bodu 2

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že pro uplatnění daně, jakož i práv a povinností vyplývajících ze zákona před účinností čl. I bodů 2, 4 až 10, 12 a 14 až 16 se použijí předpisy platné do dne předcházejícího účinnosti těchto novelizačních bodů (dosavadní předpisy). Daňová povinnost je zde chápána v jejím obecném smyslu, nejedná se tedy o vznik daňové povinnosti, jak je definován v § 8 zákona o spotřebních daních, který je navázán na výrobu vybraných výrobků. Toto ustanovení tak bude aplikováno zejména na vybrané výrobky, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto novelizačního bodu uvedeny do volného daňového oběhu.

K bodu 3

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že pro uplatnění daně, jakož i práv a povinností vyplývajících ze zákona před účinností čl. I bodu 23 se použijí předpisy platné do dne předcházejícího účinnosti těchto novelizačních bodů (dosavadní předpisy). Daňová povinnost je zde chápána v jejím obecném smyslu, nejedná se tedy o vznik daňové povinnosti, jak je definován v § 8 zákona o spotřebních daních, který je navázán na výrobu vybraných výrobků. Toto ustanovení tak bude aplikováno zejména na vybrané výrobky, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto novelizačního bodu uvedeny do volného daňového oběhu.

K bodu 4

Toto přechodné ustanovení zajišťuje, že se na již zahájenou přepravu vybraných výrobků až do jejího ukončení bude aplikovat zákon o spotřebních daních ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 5

Vzhledem k umožnění podání žádosti o vydání osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě na 1. prosince 2021, je v přechodném ustanovení nastaveno, že správce daně toto osvědčení vydá nejdříve 1. ledna 2022 tak, aby byla zajištěna správná transpozice alkoholové směrnice.

K části druhé - změna zákona o dani z přidané hodnoty

K čl. III

K bodu 1 (poznámka pod čarou č. 1)

Do povinného výčtu unijních předpisů, které zpracovává zákon o dani z přidané hodnoty, se doplňuje nová směrnice Rady.

K bodu 2 (§ 16 odst. 3 písm. c))

Nové znění § 16 odst. 3 písm. c) zákona o dani z přidané hodnoty bude i po novele obsahovat fikci pořízení zboží z jiného členského státu. Kromě vztáhnutí daně úpravy rovněž na společné obranné úsilí v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky v rámci Evropské unie, došlo pouze k textačnímu zpřesnění, aby bylo zřejmé, že daná úprava se vztahuje pouze na ozbrojené

síly České republiky. Toto ustanovení se nevztahuje na ozbrojené síly jiného členského státu, které se podílejí na obranném úsilí vynakládaném na společné bezpečnostní a obranné politiky, nebo státu, který je členem Organizace Severoatlantické smlouvy, nebo státu zúčastněného v Partnerství pro mír, které se podílejí na společném obranném úsilí, neboť jimi pořízené zboží z jiného členského státu do tuzemska je vyňato z předmětu daně podle § 2a odst. 1 písm. a) zákona o dani z přidané hodnoty, a tudíž nepodléhá dani z přidané hodnoty v České republice. Pokud nespotřebované zboží, které bylo původně dodáno v jiném členském státě nebo dovezeno na území jiného členského státu, kde nebylo zdaněno, neboť se tam ozbrojené síly České republiky podílely na plnění úkolů v rámci NATO nebo společného obranného úsilí, se následně přemísťuje do tuzemska, pak platí fikce pořízení, tj. jako kdyby takové zboží bylo pořízeno z jiného členského státu za úplaty s místem plnění v tuzemsku. Pokud si ozbrojené síly České republiky při návratu zpět do tuzemska přemístí zboží, které nebylo v jiném členském státě zdaněno, tedy bylo nakoupeno bez daně, pak se jeho následné přemístění bude v tuzemsku považovat za pořízení zboží z jiného členského státu.

Vzhledem k textační úpravě daného ustanovení došlo k vypuštění zmínky o Partnerství pro mír, neboť Česká republika se dne 12. 3. 1999 stala oficiálním členem organizace Severoatlantické smlouvy, díky čemuž již nemůže být státem zúčastněným v Partnerství pro mír.

K bodu 3 (§ 68 odst. 8)

Dochází k legislativně technické úpravě navazující na předchozí větu tohoto ustanovení.

K bodu 4 (§ 68 odst. 10 písm. a) a b))

K písmeni a)

Stávající osvobození uvedené v písmeni a) se promítá do bodu 2. Tato úprava se týká osvobození dodání zboží nebo poskytnutí služby uskutečněné v tuzemsku, které je určeno pro použití ozbrojenými silami (i) státu, který je členem Severoatlantické smlouvy, nebo (ii) státu zúčastněného v Partnerství pro mír. V případě tohoto osvobození jde o plnění, která se fakticky uskuteční na území České republiky (v těchto případech se neurčuje místo plnění dle běžných pravidel daně z přidané hodnoty). Toto osvobození se rovněž vztahuje na dodání zboží nebo poskytnutí služby určené pro použití civilními zaměstnanci, kteří tyto ozbrojené síly doprovázejí, nebo k zásobení jejich jídel. Osvobození se uplatní pouze tehdy, pokud se tyto ozbrojené síly podílejí na společném obranném úsilí. Toto osvobození se nevztahuje na ozbrojené síly České republiky.

Vložení nového znění písmene a) souvisí s implementací směrnice Rady 2019/2235 ze dne 16. prosince 2019, kterou se mění směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o společné obranné úsilí v rámci Evropské unie, jež je obsahem nového bodu 1. Nově vkládaná úprava aplikuje tentýž režim jako v případě ozbrojených sil státu, který je členem NATO nebo který je zúčastněný v Partnerství pro mír, a to pro ozbrojené síly členského státu, který se podílí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP. I v případě tohoto osvobození půjde o plnění, která se fakticky uskuteční na území České republiky (v těchto případech se nebude určovat místo plnění dle běžných pravidel daně z přidané hodnoty). To znamená, že osvobození od daně se uplatní na dodání zboží nebo poskytnutí služby uskutečněné v tuzemsku určené pro použití ozbrojenými silami jiného členského státu nebo civilními zaměstnanci, kteří je doprovázejí nebo k zásobení jejich jídel, pokud se tyto síly podílejí na obranném úsilí vynakládaném

na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP. I zde platí, že se osvobození nevztahuje na ozbrojené síly České republiky.

V případě nově vkládaného osvobození se osvobození bude prokazovat prostřednictvím Osvědčení o osvobození od daně z přidané hodnoty, jehož formulář tvoří přílohu II nařízení Rady č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Toto osvědčení potvrzuje v souladu s § 68 odst. 11 zákona o dani z přidané hodnoty Ministerstvo obrany České republiky.

K písmeni b)

Stávající osvobození uvedené v písmeni b) se promítá do bodu 2. Tato úprava se týká osvobození dodání zboží nebo poskytnutí služby do jiného členského státu pro ozbrojené síly (i) státu, který je členem Severoatlantické smlouvy, nebo (ii) státu zúčastněného v Partnerství pro mír, pokud je toto dodání zboží nebo poskytnutí služby určeno pro použití těmito ozbrojenými silami nebo civilními zaměstnanci, kteří je doprovázejí, nebo k zásobení jejich jídelen. I v tomto případě je podmínkou skutečnost, že osvobodit lze pouze takové dodání zboží nebo poskytnutí služby, které je uskutečněno pro příslušné ozbrojené síly, které se podílejí na společném obranném úsilí a pouze v této souvislosti. Toto osvobození se nevztahuje na ozbrojené síly státu, do kterého je zboží dodáno nebo služba poskytnuta.

Vložení nového znění písmene b) souvisí s implementací směrnice Rady 2019/2235 ze dne 16. prosince 2019, kterou se mění směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o společné obranné úsilí v rámci Evropské unie, jež je obsahem nového bodu 1. Nově vkládaná úprava aplikuje tentýž režim jako v případě ozbrojených sil státu, který je členem NATO nebo který je zúčastněný v Partnerství pro mír, a to pro ozbrojené síly členského státu, který se podílí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP. To znamená, že osvobození od daně se uplatní na dodání zboží nebo poskytnutí služby do jiného členského státu Evropské unie pro ozbrojené síly členského státu, pokud není státem určení dodaného zboží nebo poskytnuté služby, pokud je toto dodání zboží nebo poskytnutí služby určeno pro použití těmito ozbrojenými silami, civilními zaměstnanci, kteří tyto ozbrojené síly doprovázejí, nebo k zásobení jejich jídelen rovněž za podmínky, že se tyto síly podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP.

V případě nově vkládaného osvobození se osvobození bude prokazovat prostřednictvím Osvědčení o osvobození od daně z přidané hodnoty, jehož formulář tvoří přílohu II nařízení Rady č. 282/2011 ze dne 15. března 2011, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Toto osvědčení potvrzuje v souladu s § 68 odst. 11 zákona o dani z přidané hodnoty příslušný orgán členského státu určení.

K bodu 5 (§ 71 odst. 4 písm. d))

Stávající osvobození uvedené v písmeni d) se promítá do bodu 2. Tato úprava zakotvuje rovněž osvobození od daně s nárokem na odpočet daně v případě dovozu zboží. V tomto případě je podmínkou, že se musí jednat o dovoz zboží ozbrojenými silami (i) státu, který je členem Severoatlantické smlouvy, nebo (ii) státu zúčastněného v Partnerství pro mír, a to dovoz takového zboží, které je určeno pro použití těmito ozbrojenými silami, civilními zaměstnanci, kteří je doprovázejí, nebo k zásobení jejich jídelen za podmínky, že se tyto ozbrojené síly

podílejí na společném obranném úsilí. Ani toto osvobození se nevztahuje na ozbrojené síly České republiky.

Vložení nového znění písmene d) souvisí s implementací směrnice Rady 2019/2235 ze dne 16. prosince 2019, kterou se mění směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty, pokud jde o společné obranné úsilí v rámci Evropské unie, jež je obsahem nového bodu 1. Nově vkládaná úprava aplikuje tentýž režim jako v případě ozbrojených sil státu, který je členem NATO nebo který je zúčastněný v Partnerství pro mír, a to pro ozbrojené síly členského státu, který se podílí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP. To znamená, že se rozšiřuje osvobození od daně s nárokem na odpočet daně při dovozu zboží ozbrojenými silami jiného členského státu Evropské unie za předpokladu, že je toto zboží určeno pro použití těmito ozbrojenými silami, civilními zaměstnanci těchto ozbrojených sil, které je doprovázejí, nebo k zásobení jejich jídelen za podmínky, že se tyto ozbrojené síly podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP. Stejně jako v případě osvobození dodání zboží, resp. poskytnutí služby v tuzemsku se toto osvobození nevztahuje na ozbrojené síly České republiky.

K bodu 6 (§ 86 odst. 1 písm. a))

Stávající úprava vrácení daně uvedená v písmeni a) se promítá do bodu 2. Vracení daně je v ustanovení § 86 zákona o dani z přidané hodnoty konstruováno pouze pro vybrané druhy zboží nebo služeb, a to zejména minerální oleje pro služební vozidla, letadla a lodě ozbrojených sil a jejich civilní personál (viz § 86 odst. 3 zákona o dani z přidané hodnoty). K vrácení daně samozřejmě nebude přistoupeno v případě, že bylo příslušné plnění pořízeno jako osvobozené od daně z přidané hodnoty v souladu s ustanovením § 68 zákona o dani z přidané hodnoty. Nárok na vrácení daně je třeba uplatnit prostřednictvím žádosti o vrácení daně na tiskopise předepsaném Ministerstvem financí, a to do 12 kalendářních měsíců od konce kalendářního měsíce, ve kterém nárok vznikl, jinak zaniká. Agendu spojenou s podáváním žádosti o vrácení daně a následným vrácením daně zajišťuje pro ozbrojené síly Ministerstvo obrany. Vracení daně se nevztahuje na ozbrojené síly České republiky. Tuto úpravu se navrhuje rozšířit ve stejném rozsahu včetně stejného procesního zakotvení i na případy, kdy se ozbrojené síly členských států jiných než České republiky podílejí na obranném úsilí vynakládaném na provádění činnosti Evropské unie v rámci SBOP.

K čl. IV - přechodné ustanovení

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že pro uplatnění daně, jakož i práv a povinností vyplývajících ze zákona před účinností tohoto zákona se použijí předpisy platné do dne předcházejícího účinnosti (dosavadní předpisy).

K části třetí - účinnost

K čl. V

S ohledem na stanovenou povinnou lhůtu pro implementaci příslušných předpisů Evropské unie se navrhuje, aby tento zákon nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2022. Ze stejného důvodu jsou nastaveny zvláštní účinnosti 28. ledna 2022, 1. července 2022 a 1. ledna 2031. Vzhledem k tomu, že je žádoucí, aby malý nezávislý výrobci, kteří vybrané výrobky vyrábí na území České republiky, měli možnost získat osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě co nejdříve je to možné, je nastavena možnost o toto osvědčení požádat již od 1. prosince 2021. Vzhledem k umožnění podání žádosti o vydání osvědčení pro účely uplatnění snížené sazby daně v jiném členském státě na 1. prosince 2021, je v bodu 5 přechodných

ustanovení v čl. II nastaveno, že správce daně toto osvědčení vydá nejdříve 1. ledna 2022 tak, aby byla zajištěna správná transpozice alkoholové směrnice.

Vzhledem k výše uvedenému je v případě ustanovení, která mají nabýt účinnosti jiným dnem než 1. lednem a 1. červencem splněn požadavek obsažený v § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv, který v případě účinnosti k jinému datu než 1. ledna a 1. července vyžaduje naléhavý obecný zájem.

V Praze dne 22. března 2021

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v. r.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí:
JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., v. r.